ΈΤΟΣ Ε — ΈΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 14 ΙΟΥΛΙΟΥ 1894 — ΑΡΙΘ. 11.

ΗΦΥΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ-ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Συνεργάται εἰσὶ δεκτοὶ πάντες

Δημοσιεύονται τὰ ἐγκρινόμενα ἔργα καὶ αἱ εἰκόνες συνεργατῶν καὶ καλλιτεχνημάτων Ἀγγελίαι μετ' εἰκόνων. Συνδρομαὶ δεκταὶ εἰς χαρτονόμισμα παντὸς ἔθνους προπληρωτέαι

Ἕκαστον φύλλον λεπτὰ 15.

Πώλησις εἰς τὰ κιόσκια καὶ πρακτορεῖα. Τόμοι ἁπλ δρ 8, χρυσόδ. 10. Ἐξωτ. φρ. 14 Οἱ συνδρομηταὶ λαμβάνουσι μέρος δωρεὰν εἰς τὰ λαχεῖα καὶ καλλιτεχνικὰ ἔργα τῆς «Φύσεως».

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Βουλῆς ἀριθ. 7 καὶ ὁδὸς Κυνοσάργους ἀριθ. 34. —ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ: Ἐσωτερ. δρ. 8,—Ἐξωτερ. φρ. 12

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ: **Τὰ μεγάλα ἔργα τοῦ αἰῶνος. Ὑποβρύχια καλώδια** (μετ' εἰκόνων). Συνέχεια καὶ τέλος, ὑπὸ Φ. Πρίντεζη.— **Μετεωρολογία καὶ μετεωρολογικοὶ σταθμοὶ ἐν Ἑλλάδι**, ὑπὸ Ν. Δαμβουνέλλη. — **Τῷ δολοφονηθέντι προέδρῳ τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας Σαδῇ Καρνῷ**, ὑπὸ Κ. Δεληγιάννη. — **Ἀναμνήσεις Αἰγύπτου. Ἐπίσκεψις πρὸς τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Φύσεως»** (συνέχεια μετ' εἰκόνων), ὑπὸ Φ. Π.—**Ἡ Μαργαρίτα**, ὑπὸ Γ. Πολίτη —**Τὸ παρελθόν**, ὑπὸ Ἀφρικανοῦ.—**Ἡ Φιλαρμονικὴ Σμύρνης**, ὑπὸ Ι. Γ.—**Αἰνίγματα**.—**Ἀλληλογραφία τῆς «Φύσεως»**. — **Ἀγγελίαι**.

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

ΤΑ ΥΠΟΒΡΥΧΙΑ ΚΑΛΩΔΙΑ

(Συνέχεια ἴδε προηγ. φύλλον).

Μετὰ τὴν περαίωσιν τῆς κατασκευῆς τοῦ πρώτου καλωδίου ζυγίζοντος 3,000 τόννους μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ, ἐπεβίβασαν αὐτὸ ἐν δυσὶ τεμαχίοις ἐπὶ τῆς ἀγγλικῆς ἡμιολίας «Ἀγαμέμνων» καὶ ἐπὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ ἐμπορικοῦ πλοίου ὁ «Νιαγάρας», ἅτινα ἀμφότερα ἔμελλον ν' ἀποπλεύσωσι διὰ τὴν Βαλεντίαν· ἡ δὲ κατάδυσις θὰ ἐγίνετο ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἐκ τῆς ἀκτῆς, καὶ μετὰ τὴν κατάδυσιν τοῦ πρώτου τεμαχίου, θὰ συνεδέοντο αἱ δύο ἄκραι καὶ θὰ ἐξηκολούθει οὕτως ἡ κατάδυσις καὶ τοῦ δευτέρου τεμαχίου.

Ἡ ἀναχώρησις ἐγένετο τῇ 5 Αὐγούστου 1857, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἀπευκταῖον συμβάν, ἀμέσως ἐπανορθωθέν, τὸ καλώδιον διεκόπη εἰς ἀπόστασιν 508 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς Βαλεντίας.

Μετὰ τοῦτο κατεσκευάσθη νέον καλώδιον, καὶ δευτέρα ἀπόπειρα ἐγένετο τῇ 10 Ἰουνίου 1858, ἀλλ' ἀπεφασίσθη, ἵνα ἡ κατάδυσις ἄρξηται ἀπὸ μέσου Ὠκεανοῦ καὶ ἐκεῖθεν νὰ προχωρήσωσι πρὸς τὰς Ἠπείρους, Εὐρώπην καὶ Ἀμερικήν. Μετὰ τὴν συγκόλλησιν τῶν δύο ἄκρων ἐκεῖσε, ὁ «Ἀγαμέμνων» καὶ ὁ «Νιάγάρας» διηυθύνθησαν, ὁ μὲν πρὸς τὴν Ἀγγλίαν, ὁ δὲ πρὸς τὴν Ἀμερικήν, καταδυομένου ἐν ταὐτῷ τοῦ καλωδίου.

Ὁ «Ἀγαμέμνων» ὀλίγου δεῖν νὰ ναυαγήσῃ δίς, τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ βάρους τοῦ καλωδίου, τὸ δὲ συνεπείᾳ σίφωνος, ὅστις προὐξένησεν αὐτῷ μέγιστον κίνδυνον. Ἐν τούτοις τὰ πλοῖα κατώρθωσαν νὰ πλησιάσωσιν ἄλληλα καὶ νὰ ἐπιληφθῶσι τῆς καταδύσεως τοῦ καλωδίου.

Μόλις ὅμως ἀπεῖχον μιᾶς λεύγης ἀποστάσεως, τὸ καλώδιον αἴφνης διεκόπη, συνεπείᾳ ἀτυχοῦς τινος συμπτώσεως κατὰ τὴν ἐργασίαν. Καὶ κατέγειναν μὲν ἀμέσως πρὸς ἐπανόρθωσιν τοῦ κακοῦ, πλὴν τρὶς ἔτι τὸ καλώδιον διεκόπη ἐκ νέου καὶ παρητήθησαν πλέον πάσης ἀποπείρας.

Ἐν τούτοις ἐπανέλαβον καὶ πάλιν ἑτέραν ἐκδρομὴν, τὴν 29 Ἰουλίου 1858, καὶ τὰ πλοῖα ταῦτα συνηντήθησαν καὶ δευτέραν φορὰν ἐν τῷ Ὠκεανῷ, ἐπαναλαβόντα τὴν κατάδυσιν. Τῇ 5 Αὐγούστου ἡ ἐπιχείρησις ἐπέτυχε καὶ δεκατρεῖς ἡμέρας μετὰ τοῦτο ὁ Cyrus Field ἐγκαινίαζε τὸ πρῶτον ὑπεραντλάντειον καλώδιον· ἀλλ' ἡ ἐπιτυχία αὕτη ὑπῆρξε βραχεῖα, διότι εἴκοσι τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν κατάδυσιν ταύτην ἡ συγκοινωνία ἔπαυσεν.

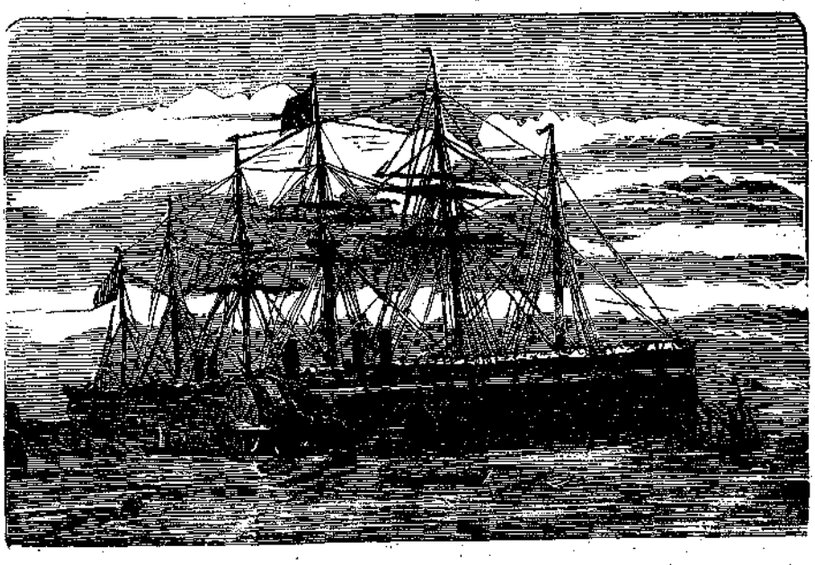

TO GREAT EASTERN

Τὸ καταδῦσαν τὸ πρῶτον ὑπερωκεάνειον καλώδιον.

Ἓξ ἔτη μετὰ ταῦτα ἡ «*Ἑταιρεία τῶν Ὑπερωκεανείων καλωδίων*» ἐπανέλαβε τὴν ἀπόπειραν, ἀφοῦ ἐπήνεγκε σπουδαίας μεταβολὰς εἰς τὴν ὑποβρύχιον τηλεγραφίαν.

Τὸ νέον κατασκευασθὲν καλώδιον ἐστοίχισε 17 ἑκατομμύρια καὶ ἥμισυ, τὸ βάρος αὐτοῦ ὑπῆρξε καταπληκτικὸν καὶ ἐχρειάσθησαν ἓξ πλοῖα τοῦ μεγέθους τοῦ «Νιαγάρα» διὰ τὴν μεταφοράν του. Τὸ ἐπεβίβασαν δὲ ἐπὶ πελωρίου σκάφους, τοῦ Great-Eastern, ὅπερ ἐστοίχισε 25 ἑκατομμύρια καὶ οὗτινος τὸ κατάστρωμα εἶχε μῆκος 209 μέτρων, ἐπὶ 25 πλάτους. Τὸ κολοσιαῖον τοῦτο πλοῖον εἶχε προορισθῆ κατ' ἀρχὰς διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἐξοίστων τῆς Ἀγγλίας εἰς Αὐστραλίαν, καὶ ἔμελλε νὰ ἀποσυντεθῇ, ἕνεκα τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τοῦ σκοποῦ του, ὁπόταν ἡ «*Ὑπερωκεάνειος Ἑταιρία τῶν καλωδίων*» ἐσκέφθη νὰ τὸ χρησιμοποιήσῃ διὰ

τὴν κατάδυσιν τῶν καλῳδίων αὐτῆς.

Τὸ Great Eastern ἀπῆρεν ἐκ Λιβερπούλης μὲ φορτίον 22,500 τόννων καὶ τῇ 21 Ἰουλίου 1865 εὑρίσκετο ἤδη πρὸ τῆς Ἰρλανδίας· τῇ δὲ 23 προέκειτο ν' ἀρχίσῃ ἡ κατάδυσις.

Ἡ ἐπιχείρησις μετά τινα τυχαῖα ἀπευκταῖα ἐθεωρεῖτο ἐξησφλισμένη, ὅτε τῇ 2 Αὐγούστου, μανιώδης τρικυμία προσέβαλε τὸ σκάφος, ἐπενεγκοῦσα τὴν διακοπὴν τοῦ καλῳδίου. Τέσσαρες ἀπόπειραι ἐγένοντο ἀμέσως πρὸς ἁλιείαν τοῦ σύρματος, καθ' ἃς οὐδὲν κατωρθώθη, διότι τὸ καλῴδιον εὑρίσκετο εἰς βάθος 3,600 μέτρων περίπου, τὸ δὲ βάρος αὐτοῦ εἶχε θραύσει πάντα τὰ διαθέσιμα ἐργαλεῖα καὶ μηχανήματα τοῦ Great Eastern.

Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν ταύτην, ἠναγκάσθησαν οἱ ἐπιχειρηματίαι νὰ ἐπανακάμψωσι καὶ πάλιν ἄπρακτοι εἰς Λιβερπούλην, ἐγκαταλιπόντες εἰς τὴν τύχην του τὸ καλῴδιον προσωρινῶς.

Ἡ Ἑταιρεία αὕτη διενήργησε μετὰ ταῦτα νέας ἐγγραφάς, κατόπιν τῶν ὁποίων κατεσκεύασε ἕτερον κυλῴδιον μετὰ νεωτέρων σημαντικῶν τροποποιήσεων. Ἀφ' ἑτέρου δέ, τὸ Great Eastern διεσκευάσθη οὕτως, ὥστε νὰ δύναται νὰ ἀντέχῃ εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ βάρος τοῦ καλωδίου ὁλοκλήρου ἦτο τὴν φορὰν ταύτην τρισμέγιστον διὰ τὸ Great Eastern, προσέθεσαν ἔτι δύο ἀτμόπλοια, τὸ William Cory καὶ τὸ Medway, ἅτινα προωρίσθησαν πρὸς μετακόμισιν τῶν διὰ τὰς ἄκτας προωρισμένων καλωδίων.

Τῇ 12 Ἰουλίου 1866, τὸ Great Eastern ἀνεχώρησεν διὰ τὴν Βαλεντίαν, ὅπου τὸ τῆς ἀκτῆς καλῴδιον εἶχε τοποθετηθῆ ὑπὸ τοῦ William Cory.

Μόλις δὲ ἡ συγκόλλησις ἐγένετο μετὰ τοῦ κυρίου καλῳδίου, τὸ Great Eastern ἤρξατο τὴν κατάδυσιν, ἥτις τὴν φορὰν ταύτην ἐξετελέσθη μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ἐπιτυχίας.

Ἐν τούτοις μόλις ἐφθασαν ἀπέναντι τῆς Νέας Γῆς, παρετήρησαν πελώριον παγοσειράν, ἐρχομένην ἐκ τῶν πολικῶν ὑδάτων, ἥτις διηυθύνετο πρὸς τὸ πλοῖον. Ἐὰν δὲ ρεῦμα ἀέρος δὲν ἐπήρχετο αἰφνιδίως καὶ τὴν ἀπέτρεπεν ἐκεῖθεν ἐγκαίρως, τὸ Great Eastern θὰ κατεστρέφετο ἀφεύκτως, τὸ δὲ καλῴδιον θὰ διεκόπτετο.

Ἀκριβῶς κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, 25 Ἰουλίου, ἐπεραιοῦτο αἰσίως ἡ κατάδυσις τοῦ κυρίου καλωδίου. Ἡ χαροποιὸς αὕτη εἴδησις ἀμέσως ἐτηλεγραφήθη εἰς Βαλεντίαν καὶ ἐκεῖθεν μετεδίδασθη εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον. Κατόπιν δὲ ἡ Medway κομίζουσα τὸ τῆς ἀκτῆς καλῴδιον, ἐπλησίασε τὸ Great Eastern, ἥνωσαν οἱ ἁρμόδιοι τὰ ἄκρα τῶν καλωδίων καὶ αὐθωρεὶ ἡ Νέα Γῆ συνεδέετο πλέον ἀσφαλῶς μετὰ τῆς Ἰρλανδίας.

Ὁπόταν δὲ τὸ γιγαντῶδες σκάφος ἀφίκετο εἰς Heart' s Content, ὅπου κατέληγεν ἡ ἄκρα του καλωδίου, ὑπῆρξε τοῦτο ἀφορμὴ ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς ἀπὸ μέρους τῶν Ἀμερικανῶν, οἵτινες κατὰ σωρείας ἔσπευδον πρὸς τὴν παραλίαν. Ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Great Eastern ἐδόθη μέγας χορὸς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς αἰσίας καταδύσεως τοῦ καλῳδίου.

Μετὰ τὴν κατάδυσιν ταύτην, ἡ «Ὑπερωκεάνειος Ἑταιρεία τῶν καλωδίων» ἐπεχείρησε τὴν ἀνέλκυσιν τοῦ καταδυθέντος καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ διακοπέντος τεμαχίου τοῦ καλωδίου.

Τῇ 1 Αὐγούστου ἑπομένου, ὁ «Τρομερὸς» καὶ ἡ «Ἀλβανία» ἀπέπλευσαν ἐκ τοῦ Heart' Content, τῇ δὲ 3 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τὸ Great-Eastern καὶ ἡ Medway ἀπῆραν ὁμοίως πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν. Τῇ 12 Αὐγούστου ἡ «Ἀλβανία» φθάσασα εἰς τὸ σημεῖον, ἔνθα τὸ καλῴδιον τοῦ 1865 εἶχε διακοπῆ, κατώρθωσε νὰ τὸ συλλάβῃ. Τὸ Great Eastern τότε ἐπεχείρησε νὰ τὸ ἀνασηκώσῃ τῇ βοηθείᾳ καὶ τῶν δύο ἄλλων πλοίων, πλὴν μόλις τὸ καλῴδιον ὑψώθη ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, ὁ σάλος διέκοψεν αὐτό.

Ἰδοὺ πῶς ὁ κ. Ternant περιγράφει τοῦτο.

«Μετὰ πολλὰς ἀκάρπους ἀποπείρας, τὸ καλῴδιον τέλος »συνελήφθη οὕτως: Κατὰ πρῶτον ἠρπαγίσθη ὑπὸ τοῦ Great Eastern, ὅπερ ἀφοῦ ἀνήγειρεν αὐτὸ εἰς 900 ὀργυιὰς »ἀπὸ τοῦ βάθους, προσέδεσεν αὐτὸ εἴς τινα σημαντῆρα με»γάλων διαστάσεων βάρους 3 τόννων καὶ τετάρτου καὶ δυ»ναμένου νὰ βαστάξῃ βάρος 13 τόννων.

»Μετὰ ταῦτα τὸ Great Eastern διηυθύνθη πρὸς ἁλιείαν »τοῦ καλωδίου εἰς ἀπόστασιν τριῶν ἕως τεσσάρων μιλίων, καὶ »κατώρθωσεν ἐκ νέου νὰ συλλάβῃ αὐτό. Τὸ Medway εὗρεν »ἐπίσης αὐτὸ εἰς δύο μίλια ἀπόστασιν ἐκεῖθεν καὶ ἅμα » τῷ συνθήματι τοῦ Great-Eastern, ἀμφότερα τὰ πλοῖα »ἤρξαντο ν' ἀνελκουν αὐτό.

«Εἰς τὸ πλοῖον Medway εἶχε δοθῆ διαταγὴ νὰ κόψουν »τὸ καλῴδιον, ἐὰν δὲν καθίστατο δυνατὴ ἡ ἀνέλκυσις αὐτοῦ »ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, ὅπερ καὶ ἐγένετο εἰς 200 περίπου ὀρ»γυιὰς ἀπὸ τοῦ καταστρώματος. Οὕτω δὲ τὸ Great Eas»tern διευκολύνθη εἰς τὴν ἀνέλκυσίν του, καὶ ἐδυνήθη νὰ »συνενοηθῇ δι' αὐτοῦ μετὰ τῆς Βαλεντίας. Μετὰ τοῦτο συ»νέδεσαν αὐτὸ μετὰ τοῦ ἐν τῷ πλοίῳ εὑρισκομένου ἑτέρου »ἐξ 680 μιλίων καὶ συνεπλήρωσαν τὴν διαχωρίζουσαν αὐτοὺς »ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Heart' s Contents καὶ οὕτω συνέδε»σαν τὴν Νέαν Γῆν μετὰ τῆς Ἰρλανδίας.»

Τῇ 8 Σεπτεμβρίου τὸ καλῴδιον τοῦ 1865 προσηρμόσθη εἰς τὴν ξηρὰν τῆς Νέας Γῆς καὶ ἔκτοτε αἱ δύο Ἤπειροι συνδέονται τηλεγραφικῶς ὑπὸ τῶν δύο καλωδίων.

Τὰ δύο ταῦτα πρῶτα καλῴδια λειτουργοῦσι ἔτι καὶ μέχρι τῆς σήμερον.

Ἤδη δὲ ὀκτὼ καλῴδια συνδέουσι τὴν Εὐρώπην μετὰ τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἐπειδὴ φέρουσιν ἀνὰ δύο ἀγωγούς, φυσικῶς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἔχομεν δεκαὲξ τηλ. γραμμὰς μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἠπείρων.

Ἀφ' ἑτέρου ἔκτοτε ἀπειράριθμα καλῴδια κατεδύθησαν εἰς πάσας τὰς θαλάσσας τῆς ὑφηλίου.

Ἡ ὑποβρύχιος τηλεγραφία, ὡς γνωστόν, δὲν διαφέρει τῆς ἐναερίου ἢ μόνον διὰ τοῦ ἐκ γουταπέρκης περιβλήματος, ὅπερ προφυλάσσει αὐτὴν ἐκ τῆς ὑγρασίας· συνεπῶς, δὲν θ' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα περὶ τῆς θεωρίας τῶν καλῳδίων, ἥτις οὐδὲν τὸ ἰδιάζον παρουσιάζει.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν τεχνικὴν κατασκευὴν καὶ κατάδυσιν τῶν καλῳδίων, ἐπίσης δὲν θὰ εἰσέλθωμεν ἐνταῦθα, ἀρκούμενοι μόνον νὰ εἴπωμεν συμπερασματικῶς, ὅτι ἡ ἠλεκτρικὴ τηλεγραφία μολονότι σημαντικῶς ἐξηπλώθη μέχρι σήμερον ἀνὰ τὴν ὀφήλιον, ἐν τούτοις ποιεῖ καθ' ἑκάστην μεγάλας προόδους, καθιστώσας αὐτὴν ἐν τῶν λίαν ἀξιοσημειώτων ἔργων τοῦ αἰῶνός μας.

Φ. Πρίντεζης.

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ
ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Πέραν τῆς γηΐνης ἐπιφανείας ἐκτείνεται περιζῶμα διαφανὲς λίαν ρευστόν, ἡ ἀτμόσφαιρα, ὑφιστάμενον ἐν ἀσυγκρίτῳ μείζονι λόγῳ ἢ ὁ ὑδάτινος ὠκεανός, τὰς ἐπενεργείας τῶν κινήσεων τῆς γῆς καὶ τῆς συγκεντρουμένης ἡλιακῆς θερμοτητος. Μέγισται κινήσεις συμβαίνουσιν ἐπὶ τῶν Ὠκεανῶν ἐκ τῶν ἰδίων αἰτιῶν, καὶ ρεύματα γεννῶνται ἰσχυρά, τροποποιούμενα κατὰ τὴν διεύθυνσιν, συμφώνως πρὸς τὰ κωλύματα, ὅσα ἀντιφέρονται κατὰ τῆς ὁρμῆς καὶ τῆς διευθύνσεως αὐτῶν· ἀλλ' ἐπίσης ἀσυγκρίτως ἐκπληκτικώτεραι κινήσεις τελοῦνται ἐπὶ τοῦ ἀερίνου Ὠκεανοῦ, τὰ δὲ σχηματιζόμενα ρεύματα διαρυθμίζονται εὐκολώτερον κατὰ τὴν διεύθυνσιν. Ῥεύματα ἀνιόντα καὶ κατιόντα, ρεύματα ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς τοὺς πόλους, ρεύματα ἐκεῖθεν πάλιν ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ρεύματα κατ' ἄλλας διευθύνσεις ποικίλως περιπλεκόμενα, ἕνεκα πλείστων αἰτίων, ἄφθονοι ἐξατμίσεις, μεταβολαὶ πιέσεως τοῦ ἀέρος, καὶ πληθὺς ἑτέρων φαινομένων, ἐδρεύουσιν ἐπὶ τοῦ περιβάλλοντος ἡμᾶς ἀέρος, τόσον ἀναγκαίου διὰ τὴν ἡμετέραν ὕπαρξιν. Ἡ μετεωρολογία ἀσχολεῖται ἐπὶ τῆς μελέτης πρὸς καθορισμὸν τῆς γενέσεως καὶ ἀναπτύξεως τῶν φαινομένων τούτων, ὡς καὶ τῶν νόμων, οἱ ὁποῖοι διέπουσιν τὰς δυναμικὰς ἐνεργείας των. Μέγα ἐνδιαφέρον γεννᾶται, πῶς ἠθέλομεν δυνηθῇ νὰ ἐγχωρήσωμεν ἐπὶ τὰ σκοτεινότερα μυστήρια τῆς διαμορφώσεως τούτων, καὶ διασχίσαντες τὸν ἀποκρύπτοντα πέπλον, νὰ ἀποκαλύψωμεν τὸν μῖτον τοῦ νόμου τῆς δρασεως, πρὸς ὠφέλειαν αὐτοῦ τοῦ βίου ἡμῶν. Πᾶν ὅ,τι τελεῖται ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἔχει αἰτίαν, πᾶν δὲ φαινόμενον προϋποθέτει νόμον διευθύνοντα τὴν γένεσιν, τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸν ἐξαφανισμὸν αὐτῶν. Ἡ τοιαύτη ἔρευνα ἐδημιούργησε τὴν πρακτικὴν Μετεωρολογίαν, ἥτις σκοπὸν προτίθεται νὰ προαγγείλῃ τὰς συμβησομένας μεταβολὰς τοῦ καιροῦ ἐν τῷ προσεχεῖ μέλλοντι. Ἡ ναυτιλία καὶ ἡ γεωργία, οἱ δύο σπουδαιότατοι παράγοντες, ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ, εὑρίσκονται ἐν ἀμέσῳ ἐξαρτήσει ἀπὸ τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ συμβαινόντων, προαγόμεναι καὶ ἀκμάζουσαι κατὰ τὰς ἰδιοτρόπους εὐμενείας ταύτης. Τὸ κράτος τῶν βιαίων θηλήσεων τοῦ Ποσειδῶνος, αἱ ἰδιοτροποι θελήσεις τοῦ Αἰόλου, οἱ Ζέφυροι, αἱ αὖραι, οἱ Τυφῶνες, ἡ Δήμητρα καὶ ἡ κηδεμονεία αὐτῆς ἐπὶ τῆς γεωργίας, ἐξεθρονίσθησαν ἐκ τῶν ὑψηλῶν ἰδεῶν ἐν οἷς εἶχεν ἀναβιβάσει αὐτοὺς ἡ ἀρχαία λατρεία, νέα δὲ θεότης κατέσχεν τὴν ἰσχυρὰν τρίαιναν, θεμελιωθεῖσα ἐπὶ νέων ἀρχῶν ἀδιασείστων καὶ μονίμων. Ἡ θεότης αὕτη εἶναι ἡ Μετεωρολογία. Ὁ ὑπολογισμὸς καὶ ἡ βαθεῖα ἔρευνα μετὰ τῆς ἐνδελεχοῦς παρατηρήσεως θὰ προειδοποιήσωσιν ἡμᾶς θετικώτερον περὶ τῶν μελλουσῶν μεταβολῶν τῆς ἀτμοσφαίρας, ὑποβάλλοντες εἰς μελέτην διὰ γραμμῶν καὶ ἀριθμῶν τὰ καθημερινὰ γεγονότα ἐν τῷ ἀέρι. Ἐκ τῆς μελέτης ταύτης θὰ ἐξαγάγωμεν συμπεράσματα περὶ τῶν ρευμάτων, περὶ τῶν ἀνέμων καὶ θυελλῶν. Ἐν δὲ ὄνειρον καταθέλγει τὸν ἐνθουσιώδη ζῆλον ὅλων ἐκείνων, ὅσοι παραδίδονται εἰς τὰς μελέτας ταύτας, ἐπιλήσμονες τῆς εὐμαρείας καὶ ἀναπαύσεως, πλανώμενοι ἐπὶ ὑψηλῶν καὶ ἀβάτων τόπων, ὥστε καὶ διαβιοῦντες ἐν ἀπομονώσει, πῶς διὰ τῆς ἀκαμάτου ἐργασίας καὶ τοῦ ζῆλου θὰ δυνηθῶσιν νὰ ἐπιπροσθέσωσιν ἕνα λίθον πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς λύσεως τοῦ μεγάλου προβλήματος περὶ τῆς προγνώσεως τοῦ καιροῦ. Ὁποία προσέτι καὶ ὁποία εὐεργεσία, ὅταν θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀπομακρύνωμεν τὸν κίνδυνον ἐκ τῶν ἐπικειμένων ἀτμοσφαιρικῶν διαταράξεων, ἀπὸ τῶν σκαφῶν, ὅσα διαπλέουσι τοὺς Ὠκεανοὺς διὰ τῆς προγνώσεως τῶν καταιγίδων ἐν εὐρυτέρῳ ὁρίζοντι, ἰδίᾳ ἡ πατρὶς ἡμῶν ἀποζῶσα διὰ τῆς γεωργίας καὶ ἄκρως περιθάλπουσα τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν, θὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῶν προόδων τῆς προγνωστικῆς Μετεωρολογίας.

Ἡ Ἑλλὰς ὑπὸ μετεωρολογικὴν ἔποψιν παρουσιάζει τὰς πολυπλοκωτέρας συνθήκας, ἕνεκα τοῦ ἰδιοτρόπου γεωγραφικοῦ σχηματισμοῦ αὐτῆς, περιβαλλομένη σχεδὸν καὶ διασχιζομένη ὑπὸ τῆς θαλάσσης, ἔχουσα δὲ πέριξ πέλαγος ἐγκατεσπαρμένον ὑπὸ πολυαρίθμων νήσων, κέκτηται κλιματολογικὴν κατάστασιν εὐμετάβολον. Προς τοῦτο συντρέχουσιν αὐτῇ ἡ θάλασσα, ἡ ἐπ' αὐτῆς ἐπενεργοῦσα θερμότης, οἱ παραγόμενοι ἀφθόνως ἀτμοί, αἱ συμπυκνώσεις αὐτῶν καὶ ἡ ἐκλυομένη λανθάνουσα θερμότης, ἡ ὁποία παρεκτρέπει τὰ ὑπάρχοντα ρεύματα τοῦ ἀέρος, εἴτε καὶ παραγει νέα τοιαῦτα ἐπὶ μᾶλλον περιπλέκοντα τὴν ἰσορροπίαν. Ἐπίσης ἡ Ἑλλὰς κεκτημένη ὄρη ὑψηλά, πεδιάδας, αὐλῶνας, λίμνας καὶ κόλπους εἰσδύοντας βαθέως πολλάκις εἰς τὴν ξηράν, ἀπολαύει καὶ τῶν κλιματολογικῶν ἰδιοτήτων τῶν ἠπειρωτικῶν χωρῶν. Ἀμφότερα ταῦτα ἀναμιγνυόμενα καὶ συγκεραννύμενα καθιστῶσιν τόσῳ ἐξέχον καὶ ἀνεφάμιλλον τὸ κλῖμα τῆς Ἑλλάδος, περικλεῖον τὴν τελείαν συναρμογὴν τοῦ μεγαλοπρεποῦς, τοῦ ἀγρίου, τοῦ λεπτοῦ καὶ γοητευτικοῦ, ἐν τῇ διασκευῇ αὐτῆς τῆς φύσεως. Μέχρι σήμερον δατελοῦμεν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ κλίματος τῆς Ἑλλάδος καὶ καθ' ὅλου καὶ κατὰ μέρη, ἀπὸ πολλοῦ δὲ ἐπεβάλλετο ἡ μελέτη αὕτη. Ἀλλ' ἡ ὁποία προϋποθέτει ὑλικὸν δεδομένον μακροχρονίων καὶ ἀκριβεστάτων παρατηρήσεων, ἐπὶ τῆς θερμοκρασίας, τῆς πιέσεως, τῶν ρευμάτων, τῶν νεφῶν, ἐπὶ τῆς χωρογραφικῆς διατομῆς τῆς χώρας καὶ τῶν λοιπῶν συναφῶν.

Ἡ ποικίλη αὕτη διατομὴ τῆς Ἑλληνικῆς χώρας προξενεῖ μεταβολὰς ἐπὶ τῆς ἰσορροπίας τῆς ἀτμοσφαίρας, αἱ ὁποῖαι διαταράττουσι καὶ τὴν ὁμαλὴν πορείαν τῶν κλιματολογικῶν σχέσεων τῶν διαφόρων τόπων. Ἡ πρὸς βορρᾶν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου ἀρχομένη ἤπειρος, αἱ γειτονεύουσαι πεδιάδες τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, ἡ ἀπωτέρω θεσσαλική, αἱ κοιλάδες, αἱ διακλαδώσεις αἱ ποικίλαι τῶν ὀρέων καὶ διατάξεις αὐτῶν, κατεργάζονται διαταράξεις ὡς ἐκ τῆς συγκεντρουμένης θερμοκρασίας καὶ τῆς ἐπερχόμενης ἀραιώσεως τοῦ ἀέρος. Τὰ ὄρη τῆς πελοποννήσου ἐκτείνονται ἐπιμήκως ἀπὸ βορρᾶ σχεδὸν πρὸς Νότον, τὰ πρὸς τὸ Αἰγαῖον γειτονεύοντα, τὰ δὲ ὄρη τὰ ἀποφράσσοντα τὸν Κορινθιακὸν καὶ τὸν Σαρωνικὸν ἐπὶ τῆς Στερεᾶς, διήκουσιν ἐκ Δυσμῶν πρὸς Ἀνατολάς. Οὕτω δὲ τεταγμενα ἐπὶ τῶν δύω χέρσων κατ' ὀρθὴν γωνίαν ἀποκλείουσιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τὸν Κορινθιακὸν καὶ τὸν Σαρωνικόν, ἐφ' ὧν ἐδρεύουσιν αἰτίαι συνεχῶν καὶ ἐπικινδύνων ἀτμοσφαιρικῶν φαινομένων καὶ κατὰ τὸ θέρος καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα. Εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἵδρυσις παρ' αὐτοῖς σταθμῶν καταλλήλων, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ πλεῖστον θὰ συντελέσωσιν εἰς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν ἐκ τῆς ἱδρύσεως πολλῶν τοιούτων. Καὶ ἡ νῆσος Αἴγινα ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς, δύναται νὰ καταστῇ ἐνδιαφέρων σταθμὸς παρατηρήσεων καὶ μελετῶν. Διότι ἐν μέσῳ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου κειμένη καὶ ἐπεκτεινομένη κατὰ πλάτος τούτου, ἔχει πρὸ αὐτῆς τοῦτον μὲν ποικίλως διασχιζόμενον καὶ περιστοιχούμενον, ὄπισθεν δὲ τὸν Κορινθιακόν. Οὗτος διασχίζων ἐκ Δυσμῶν πρὸς Ἀνατολὰς τὴν Ἑλλάδα καὶ περιβαλλόμενος ἑκατέρωθεν ὑπὸ ὀρέων ὑψηλῶν ἔν τε τῇ Στερεᾷ καὶ Πελοποννήσῳ, διευκολύνει μεγάλως τὴν συγκέντρωσιν ἡλιακῆς θερμοκρασίας, τὴν ἀραίωσιν τοῦ ἀέρος, τὸν σχηματισμὸν ρευμάτων καὶ τὴν ἐξάτμισιν, καὶ τὰς τοπικὰς καταιγίδας. Ἕνεκα τῆς μεγάλης ἐξατμίσεως, τὰ βορειότερα τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὸν χειμῶνα καταπιέζονται ὑπὸ πολυημέρων καὶ ἀδιαλείπτων βροχῶν, κατὰ δὲ τὸ θέρος τοπικαὶ θύελλαι, κατὰ τὰς κρισιμωτέρας ὥρας τῆς συγκομιδῆς τῆς σταφίδος, σχηματιζόμεναι καὶ ἀφορμῶσαι ἐκ τῶν ὑψηλῶν ὀρέων τῆς Στερεᾶς, μετὰ βιαιοτάτων ἀνέμων, ῥαγδαιοτάτων ὑετῶν καὶ ἠλεκτρικῶν φαινομένων, διασκεδάζονται καθ' ὅλην τὴν βορείαν ἀκτὴν τῆς χερσονήσου, κατὰ τύπον τελείου κυκλῶνος. Ἐνίοτε καμπτόμεναι, αἱ ἰσχυρόταται τούτων ἐξικνοῦνται καὶ μέχρι τοῦ λεκανοπεδίου Ἀττικῆς.

Εἴχον παρατηρηθῆ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχαιότητος αἱ ἐπισυμβαίνουσαι ἀνυψώσεις καὶ καταπτώσεις τῆς θαλάσσης ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ, καὶ αὗται ἴσως αἱ κυριώτεραι αἰτίαι ἐξ ὧν παρεκωλύθη τὸ ἔργον τῆς διατομῆς, ἐκ φόβου καταπλημυρήσεως. Καὶ ἤδη εὐαισθητοτάτη ἡ παλίρροια ἐπιγίγνεται εἰς τὸν κόλπον τῶν Σαλώνων, ἔχουσα αἰτίας τὰς ἐλκτικὰς ἴσως ἐνεργείας, ἀλλὰ πιθανῶς καὶ τὰς κανονικὰς ἐπαναλήψεις ρευμάτων ἀέρος, ἅτινα ἐπανέρχονται καθ' ὡρισμένας ὥρας ἐν ταῖς διαφόροις ἐποχαῖς τοῦ ἔτους, ὅταν δὲν διαταράσσωνται ὑπὸ ἄλλων αἰτίων. Ἡ μεγίστη σπουδαιότης τοῦ εἰσχωροῦντος ἐνταῦθα κόλπου, ἐξήγειρεν τὴν ἐπιστημονικὴν περιεργίαν πρὸ 50 ἐτῶν, τοῦ ἀρχαιολόγου Aldenhofen, ὁ ὁποῖος ἀναγράφει ἐνδιαφέροντα γεγονότα τινά, ἅτινα ἐπισφραγίζουσι τὴν σπουδαιότητα τούτου, ὑπὸ ἔποψιν μετεωρολογικήν. Πόθεν παρέλαβε τὰς εἰδήσεις ταύτας δὲν ἀναφέρει, ἢ ἐκ μελέτης ἰδίας, ἀλλ' ἐν μόνον ἐπιβεβαιοῖ, τὴν ἀξίαν αὐτῶν, ἡ μετεωρολογικὴ ἐξήγησις ἣν ἐπιδέχονται. Ἡ κανονικὴ πορεία τῶν ἀνέμων ἐντὸς 24 ὡρῶν εἶνε κανονική, ἐὰν δὲν διαταραχθῇ ὑπὸ ἐκτάκτων ἑτέρων διαταράξεων γενικωτέρων ἢ πέριξ ἀτμόσφαιρα. Οὕτω κατὰ τὸ θέρος 2 ὥρας πρὶν ὁ Ἥλιος διέλθῃ διὰ τοῦ μεσημβρινοῦ, ἐγείρεται ἄνεμος

βορειοδυτικὸς ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ κόλπου, ἐξωθῶν πρὸς τὰ ἔνδον καὶ διευκαλύνων τὴν ἱστιοπλοΐαν πρὸς τὴν Κόρινθον. Παρὰ τὴν εἴσοδον ἀντίπαλοι ἄνεμοι κατέρχονται ἐκ τῶν αἰτωλικῶν ὀροδεσειρῶν τῶν παρακειμένων τῇ θαλάσσῃ. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἡ σκηνὴ μεταβάλλεται, καὶ ἄνεμοι ἐκ τῶν περιστοιχούντων ὀρέων τῆς Στερεᾶς καὶ Πελοποννήσου ἐπιπνέουν, δι' ὧν διευκολύνεται ἡ ἐπάνοδος. Ἐνίοτε μάλιστα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, ὅτε ὁ Ἥλιος διέρχεται τὸν Ἰσημερινόν, ἄχρις οὗ φθάσῃ ἐν τῷ ἐσχάτῳ ὁρίῳ τῆς βορείας τροπῆς, ἐπιπνέουν ἄνεμοι ἐξ Ἀνατολῶν ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας παρακωλύοντες τοὺς πλόας, δροσεροὶ μὲν ἐν Αἰγίῳ, ἀλλὰ θερμότατοι ἐν Πάτραις καὶ ἐν ἀπάσῃ τῆς Πατραϊκῆ κοιλάδι. (Εἶνε ὁ ὀνομαζόμενος ἄνεμος Λίβας, λίαν καταστρεπτικὸς εἰς τὴν γεωργίαν, εἰς ἐποχὴν καθ ἣν τὰ σιτηρὰ εἰσέτι εὑρίσκονται ἐν γαλακτώδει καταστάσει). Κατὰ δὲ τὸ φθινόπωρον ἄνεμοι ἐκ Δυσμῶν νοτιοδυτικοὶ μετὰ θερμότητα πολλῶν ἡμερῶν διεγείρουσι καταιγίδας μετ' ἀστραπῶν καὶ ἄλλων ἠλεκτρικῶν φαινομένων, οἱ δὲ ἄνεμοι μεταστρέφονται εἰς ὁρμητικοὺς βορείους.

Αἱ παρατηρήσεις αὗται εἶνε ἀπόρροιαι γεγονότων, ἅτινα ὀφείλουσι τὴν αἰτίαν αὐτῶν εἰς τὴν συγκέντρωσιν πολλῆς [illegible] ἠπειρωτικῶν χωρῶν καὶ τῆς περιβαλλομένης θαλάσσης. Τοιαύτη δὲ εἶναι ἡ διατάραξις, ὥστε πολλάκις καὶ ἐν τῷ ἀνοικτῷ πελάγει τοῦ κόλπου ἐπιφυμβαίνουσι σίφωνες, καὶ ἐν

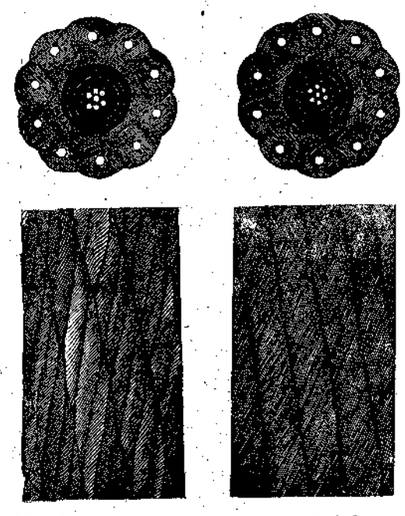

Τὸ ὑπερωκεάνειον καλώδιον μεταξὺ Βαλεντίας καὶ Νέας Γῆς.

αὐταῖς ταῖς πεδιάσι τῶν Πατρῶν. Καὶ ἐξ ἐνδιαφέροντος ἄρα ἐπιστημονικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐπιβάλλεται ἡ μετ' ἐπιστασίας σπουδὴ καὶ ἔρευνα τῶν κλιματολογικῶν νόμων, οὐ μόνον ἐν τοῖς σπουδαιοτάτοις κέντροις, ἀλλὰ καὶ ἐν πλείσταις νήσοις λίαν ἐπικαίροις πρὸς τὸν τοιοῦτον σκοπόν. Διὰ δὲ τῶν πολυαρίθμων καὶ πολυχρονίων παρατηρήσεων, ὡς καὶ τῶν ἀπ' αὐτῶν ἐξαγομένων, θὰ ἀνεύρωμεν πρῶτον κανονικότητά τινα ἑκάστου μετεωρολογικοῦ στοιχείου ἐκ τῶν μέσων αὐτοῦ τιμῶν, οἷον τῆς θερμοκρασίας, τῆς πιέσεως, τῶν ἀνέμων καὶ τοῦ νόμου τῆς ἡμερησίας καὶ ἐτησίας στροφῆς, τῆς ἐμφανίσεως τῶν διαφόρων μορφῶν, νεφῶν, καὶ λοιπῶν. Εἶτα δὲ ὁ κλιματολογικὸς καθορισμὸς θὰ παράσχῃ ἀνεκτιμήτους εὐκολίας εἰς τὰ πολυπληθῆ ἱστιοφόρα ἡμῶν, τὰ ὁποῖα, ὡς διὰ πυξίδος ῥυθμίζοντα τὴν πορείαν αὐτῶν, πρὸς τὰ προεγνωσμένα θαλάσσια ῥεύματα, τοὺς ἐπικρατοῦντας ἀνέμους κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους καὶ τὰς προγνωστικὰς ἀγγελίας τοῦ κεντρικοῦ μετεωρολογικοῦ σταθμοῦ, θὰ δύνανται ἀσφαλῶς καὶ συντόμως νὰ διεξάγωσι τοὺς πλόας.

Ἕτερον σπουδαιότατον κέντρον ἀτμοσφαιρικῶν διαταράξεων καθίσταται ἡ Θεσσαλικὴ πεδιάς καὶ ὁ παρακείμενος Παγασητικὸς κόλπος. Καὶ ἐκείνην μὲν περιβάλλουσι κύκλῳ ὄρη ὑψηλά, τοῦτον δὲ ἀποκλείει ἐπίσης εἰς λίμνην ἐκτεταμένην ἀπὸ τοῦ Αἰγαίου πελάγους τὸ ἐπιμήκως ἐκτεινόμενον Πήλιον ὄρος, συγκλεῖον παρὰ τὸ Τρίκκερι, ἔνθα σχηματίζεται ὁ πορθμὸς μετὰ τοῦ Αἰαντείου ἀκρωτηρίου. Ἐντεῦθεν ἡ θαλασσα διεισδύουσα μεταξὺ Εὐβοίας καὶ Φθιώτιδος δημιουργεῖ ἕτερα μερικὰ κέντρα, ἐπιτείνοντα τὰς διαταράξεις καὶ τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ ἀέρος, δι' ὅλου τοῦ Εὐβοϊκοῦ κόλπου ἄχρι; ἐκεῖ ἔνθα συνενοῦται μετὰ τοῦ Αἰγαίου. Ἐν τῇ Θεσσαλικῇ πεδιάδι ὑψοῦται μεγάλως ἡ θερμοκρασία καὶ ἀναλόγως ἀραιοῦται ὁ ἀήρ. Τὰ σχηματιζόμενα ῥεύματα ἐκ τῶν παρακειμένων ψυχροτέρων καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ κόλπου καὶ τῆς Βοιβηΐδος λίμνης, ἐπιφέρουσι ταχίστην καὶ ἄφθονον ἐξάτμισιν, ἡ πληθὼρα δὲ αὕτη τῆς ὑγρότητος παρέχει κατὰ τὸ φθινόπωρον καὶ τὸ ἔαρ καὶ κατ' αὐτὰς τὰς χιονώδεις ἡμέρας πυκνοτάτας ὁμίχλας, πολυημέρους. Συχνάκις ἀπὸ τῶν κορυφῶν τοῦ Πηλίου κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῶν ἐποχῶν ἐκείνων, ἀπεθαύμασα τὰ ὡραῖα φαινόμενα τῶν ἀτμῶν, οἵτινες συμπυκνούμενοι κατεκάλυπτον τὴν Θεσσαλὴν πεδιάδα, μεταβάλλοντες αὐτὴν εἰς θάλασσαν φαινομενικήν, καὶ τὸν Παγασαῖον κόλπον, μετὰ τόσης τέχνης καὶ λεπτότητος, ὥστε οὐδὲ ἓν νέφος ὑπερέβαινεν τὴν ἀκτήν. Τὸ δὲ Πήλιον ὄρος, διατέμνον τὸν κόλπον ἀπὸ τοῦ Αἰγαίου, ἀπότομον καὶ ὀλῆεν, ἐφελκύει ῥεύματα βίαια ὑγρότατα, ἕνεκα τῶν ἀντιθέσεων, αἵτινες περιβάλλουσιν αὐτό, ἐξ ὧν προέρχονται καταιγίδες καὶ ἀφθονώτατοι χιόνες. Οὕτως αἱ κορυφαὶ τούτου λευκάζουσιν εὐθύς, ὡς αἱ ὑψιστοι κορυφαὶ τοῦ Ὀλύμπου ἐπιστρωθῶσιν ὑπὸ τῆς χιόνος, ὅτε ἕτερα ὄρη, οἷα ἡ Ὄθρυς, ὑψηλότερα τοῦ Πηλίου, εἰσέτι προβάλλουσιν ἐρυθρωπὰς τὰς βραχώδεις αὐτῶν κορυφάς.

(ἀκολουθεῖ) **Ν. Δαμβουνέλλης**

διδάκτωρ Σχ. Ζαγορᾶς.

Τῷ

ΔΟΛΟΦΟΝΗΘΕΝΤΙ ΠΡΟΕΔΡΩ

ΤΗΣ

ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΑΔΗ ΚΑΡΝΩ!

Ἠοβέσθης λοιπὸν καὶ ἐσύ, ἦσο ἀστὴρ διάττων,
Λάμψας πρὸς ὥραν; Ὦ! ποτέ, δὲν ἔσβυσες, ὑπάρχεις·
Σ' ἦσο τῶν Γάλλων ἡ ἰσχύς, τὸ ᾆσμα τῶν ᾀσμάτων,
Σ' τὰς εὐγενεῖς καρδίας των σὺ ἦρχες καὶ σὺ ἄρχεις·
Σὺ τοὺς ὠδήγεις μὲ στοργὴν πατρὸς εἰς κάθε βῆμα,
Πλὴν δι' αὐτὸ παράφρων τις σοῦ ἤωρησε τὸ μνῆμα.

Ποτέ! δὲν εἶνε ἄνθρωπος ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος,
Δὲν ῥέει εἰς τὰς φλέβας του ἀνθρώπινον τὸ αἷμα·
Ἀλλ' εἶνε δαίμων, ἄλογον εἶν' ζῷον, εἶνε κτῆνος,
Ὅπου λατρεύει εἴδωλα, ποῦ ἀγαπᾶ τὸ ψέμμα·
Καὶ εἰς ἀτίμους ἐπειδὴ δὲν ἔκυπτες θελήσεις,
Ὁπότε ἤδη ἔλαμπες, σὲ ἔκαμε νὰ σβύσῃς.

Ὁ δυστυχής! δὲν ἤξευρε κακούργημα μεγάλον,
Πῶς ἔπραττε, πῶς ὕπαρξιν ἀφήρπαζεν ἁγία·
Το στήριγμα πῶς ἔθραυε τὸ ἰσχυρὸν τῶν Γάλλων,
Δὲν ἤξευρε, τὸν τύφλωσε σκέψις σκαιά, ἀγρία·
Σκέψις ἀντάρτις.—Αὔριον θὰ κλαύσῃς, δολοφόνε,
Ὅταν αἱ τύψεις φοβεραὶ θὰ σὲ κατέχουν μόναι!

Δὲν εἶνε μέγα ἄδικον; ὑπάρξεις γαλουχοῦσαι,
Μὲ τόσην ἄφατον στοργήν, λαόν, ταχὺ νὰ σβύνουν;
Δὲν ἔπρεπε τ' ἀνόσιον τὸ ξῖφος νὰ περνοῦσε,

Τὰ στήθη τὰ ἅγια, κι' αὐτὰ νεκρὰ νὰ μείνουν!
Ἀλλὰ ὀπίσω ἔπρεπε νὰ ξίφος νὰ γυρίσῃ,
Καὶ τὸν φονέα Ἰταλὸν μὲ μῖσος νὰ ζητήσῃ!

Ὁ Μπλῶβιτς τίμιον αὐτὸν ἐκάλεσε, τὴν ὥρα,
Ὅτε τ' ἐδώρουν δύναμιν ὑψίστην, ὑπερτάτην·
Ὅταν ἐνεπιστεύοντο σ' αὐτὸν ὅλην τὴν χώρα,
Καὶ ὄντως! εἶπε τ' ἀληθὲς δὲν βρέθη εἰς ἀπάτην·
Ὡς τίμιος διῴκησε τὴν ἰσχυρὰν Γαλλίαν,
Ἐκώφευεν εἰς προτροπὰς ἀτίμους κι' ἀδικίαν.

Ἀλλ' ὄχι! ζῶσι πάντοτε, δὲν θνήσκουν ποτὲ ὅσοι,
Ὁλόκληροι παρέχουσ' ἑαυτοὺς εἰς τὴν πατρίδα·
Κι' ἂν χεὶρ κακοῦργος πρὸς στιγμὴν αὐτοὺς θὰ θανατώσῃ,
Ἐκεῖνοι ζοῦν εἰς τὸν λαόν, χωρὶς καμμιὰ κηλίδα·
Νὰ φέρωσι σ' τὸ μέτωπον· εἶν' ἅγιος αἰωνίως,
Γι' αὐτοὺς ὁ τάφος ἅγιος ὡς ἤτανε κι' ὁ βίος!

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22α Ἰουνίου 1894

Κωνστ. Α. Δεληγιάννης.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΤΗΣ «ΦΥΣΕΩΣ»

(συνέχει ἴδε προηγ. φύλλον)

Τὴν ἐπαύριον μετέβην εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ κ. Β. Μάρκου Διευθυντοῦ τοῦ φαρμακείου ὁ «Γαληνός.» Τὸ κατάστημα τούτου κεῖται εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ὁδοῦ Μουσκίου καὶ εἶναι ἓν τῶν καλλιτέρων τοῦ Καΐρου, ἴσως δὲ καὶ τὸ κάλλιστον, διότι εἶναι πλουσιώτατον ἐν ὑλικῷ, καλλωπισμῷ καὶ προθύμῳ ἐκδουλεύσει.

Κατὰ πρῶτον ἐνόμισα, ὅτι θὰ ἦτο εὐρωπαϊκόν, ἀμφιταλαντευόμενος νὰ πιστεύσω, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔχουσι τόσω πολὺ προοδεύσει εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀλλ' ἐκ τῶν πρώτων ἀνταλλαγεισῶν λέξεων μετὰ τοῦ κ. Μάρκου, ἐνόησα ἀμέσως, ὅτι εἶχον ἐνώπιόν μου τὸν ἰδιοκτήτην καὶ διευθυντὴν αὐτοῦ, ἄνδρα ἐπιστήμονα, καλῶς μεμορφωμένον καὶ εὐγενέστατον.

Ἡ ὁμιλία μας συχνάκις διεκόπτετο ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε παρουσιαζομένων μικρῶν πενιχρῶν τεμαχίων χάρτου, τὰ ὁποῖα ἡ ἐπιστήμη ὥρισεν, ἄγνωστον διὰ ποῖον λόγον, τοσοῦτον σκαιῶς. Ἴσως διὰ νὰ μᾶς ἐπισφραγίσῃ τὸ μάταιον τῶν ἀνθρωπίνων μέσων ἀπέναντι τῶν ὑψίστων βουλῶν, αἵτινες κατὰ τὸν παλαιοντολογικὸν νόμον, ἀναγεγραμμέναι ἀνεξιτήλοις γράμμασιν εἰσὶν ἐπὶ τῆς πλακὸς τοῦ προορισμοῦ τῆς σφαίρας μας.

Ὁ ἄνθρωπος ἀποθνήσκει! καὶ ὁ μὲν ἰατρὸς εἰρωνικῶς σᾶς δίδει τεμάχιον πενιχροῦ χάρτου, ὁ δὲ φαρμακοποιὸς σᾶς ἀνταλάσσει τοῦτον μὲ ὀλίγον ὕδωρ! Ἂν ἦναι δυνατόν, τὸν ροῦν τῆς Φύσεως νὰ σταματήσητε μὲ τεμάχιον χάρτου καὶ ὀλίγον ὕδωρ! ἀλλοίμονον τότε εἰς τὸν Δημιουργόν!

— Καὶ πιστεύετε σεῖς, Κύριε Μάρκου, εἰς τὴν δύναμιν τῆς μεταβολῆς τῆς ὑγιείας τοῦ ἀνθρώπου μὲ αὐτὰ τὰ χαρτίδια καὶ φιαλίδια;

— Οὔφ, ἀφήσατε αὐτά, κύριε Πρίντεζη, μοὶ ἀπαντᾷ ἀπογοητευμ ν ὁ κ. Μάρκου. — Πῶς πηγαίνουν τὰ χρεώγραφα εἰς Ἀθήνας, δὲν μᾶς λέγετε κανὲν νεώτερον; μὲ ἐρωτᾷ ταυτοχρόνως μετ' ἐνδιαφέροντος.

Ἐνόησα, ὅτι μᾶλλον ἐνδιεφέρετο διὰ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου μας.

Τί ματαιότης ὅμως! Μήπως καὶ αὐτὰ ἐν τούτοις μεταβάλλουν τὴν ὑγίειαν; Ἡ τύχη τοῦ ἀνθρώπου εἶναι πάντοτε προβληματική. Χρῆμα καὶ ὑγεία εἶναι τὰ δύο ὄνειρα τῆς ζωῆς, τῶν ὁποίων τὰ ἡνία κρατεῖ ἄλλος τις καὶ μάτην ὁ ἄνθρωπος ἀγωνίζεται νὰ τὰ συλλάβῃ. Ἀδύνατον! καὶ τὰ ἀδύνατα φεῦ! πάντες ζητοῦμεν.

— Τὰ χρεώγραφα, Κύριε Μάρκου, δυστυχῶς πηγαίνουν ἐσχημα καὶ ἀλλοίμονον εἰς ὅσους ἔχουν τοιαῦτα.

— Ἀλλοίμονον! ναί.....

— Καὶ ἔχετε ὑμεῖς τοιαῦτα;

—70,000 φρ., δηλαδὴ ὅλην μου τὴν περιουσίαν, τὸν ἰδρῶτά μου, τὰ κέρδη μου μέχρι σήμερον, Κύριε Πρίντεζη.

— Συλλυποῦμαι ὑμᾶν, φίλε μου, σκληρὰ δοκιμασία·

— Καί, τί φρονεῖτε; τί θὰ γίνῃ τώρα, θὰ τὰ χάσωμεν ὅλα;

— Ἄ, ὄχι δά, ὅλα δὲν πιστεύω, ἀλλὰ τὰ ἥμισυ, τὰ δύο τρίτα, ἴσως.

— Ἀπελπισία, φίλε μου, δὲν εἶναι κατάστασις αὐτή, δὲν ἔχομεν πολιτικούς, μᾶς ἔφεραν εἰς κακὸν σημεῖον. Πρέπει τὸ πολίτευμα ν' ἀλλάξῃ....

— Πολλὰ πρέπει, Κύριε Μάρκου, ἀλλὰ ποῖος νὰ τὰ κάμῃ αὐτά. Μοῦ φαίνεται, ὅτι εἶναι πεπρωμένον!

— Τί πεπρωμένον καὶ ξεπρωμένον, Κύριε Πρίντεζη, ὅταν τὸ κεφάλι δὲν εἶναι καλό, τί σᾶς πταίει ἡ σακκούλα;

— Καὶ δύνασθε σεῖς νὰ ἰατρεύσητε μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ φάρμακά σας τὸν ἀσθενῆ, ὅταν ἀνωτέρα τις δύναμις τὸν φέρει εἰς τὸν τάφον;

— Δὲν ἔχετε δίκαιον, λείπει ἀπὸ τοὺς πολιτικούς μας ἡ φρόνησις, ὁ κοινὸς νοῦς.....

— Ἡ προορατικότης.....

— Ἴσως καὶ ὁ πατριωτισμός.

Καὶ ἀποχαιρετήσας τὸν κ. Μάρκου, ἔστην πρὸ τῆς ὁδοῦ Μουσκίου.

Τί εἶναι αὐτὴ ἡ ὁδός· χρῄζει μικρᾶς τινος περιγραφῆς, διότι ἐνέχει πολλὰ τὰ περίεργα καὶ ἀξιοθαύμαστα.

Ἡ ὁδὸς Μούσκι εἶναι ἡ ἐμπορικωτέρα καὶ πολυαριθμοτέρα τοῦ Καΐρου. Ἔχει μῆκος μέγιστον, ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Αἰόλου μέχρι τῶν Πατησίων, ὡς ἔγγιστα· καὶ ἡ μὲν ἡμίσεια λέγεται εὐρωπαϊκή, ὡς περιλαμβάνουσα ἑκατέρωθεν εὐρωπαϊκὰ καταστήματα, ἡ δὲ ἑτέρα ἡμίσεια ἀραβική, ἀποκλειστικῶς ἀνήκουσα εἰς τὴν φυλὴν ταύτην· λέγεται δέ, ὅτι ἐνταῦθα ἐκτελεῖται τὸ μεγαλείτερον ἐμπόριον καὶ κυκλοφορεῖ τὸ περισσότερον χρῆμα.

Καὶ ὄντως, εἰσδύω ὀλίγον καὶ ἵσταμαι παρατηρῶν μετὰ περιεργίας τὴν κίνησιν. Πληθυσμὸς ἄπειρος καὶ ποικίλος. Ἕλληνες, Γάλλοι, Ἄγγλοι, Ἄραβες, Ἰταλοί, κτλ. Ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία, στρατιῶται, ἁμάξια, ὠραῖα μπουρίκο (γαϊδούρια) ἀνεβοκατέρχονται τοσοῦτον πυκνῶς καὶ ἐν θορύβῳ, ὥστε ἰλιγγιᾷ ὁ νοῦς μου πρὸ τοῦ θεάματος καὶ συγχίζομαι, ἀναλογιζόμενος ἂν ἡ κίνησις αὕτη εἶναι πραγματικὴ ἢ φαντασιώδης. Προχωρῶ ὀλίγον καὶ χάνομαι ἐν τῇ ἀνθρωποαμαξομπουρικοσωρείᾳ ταύτῃ, χωρὶς νὰ δύναμαι νὰ διακρίνω τίποτε ἢ μέλη καὶ βοὴν ἀκατασχέτου ὁρμῆς.

Βόοοο, κρ κρ κρ κρ κρ, βοῦ, οὔ, οὔ, οὔ! καὶ τίποτε ἄλλο.

Πῶς δὲν συμβαίνουσιν δυστυχήματα εἶναι ἀπορίας καὶ θαυμασμοῦ ἄξιον. Ἡ ὁδὸς εἶναι στενή, μόλις ἓξ μέτρων πλάτους καὶ ὑπελόγισα δέκα χιλιάδας ψυχῶν, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν ἁμαξίων καὶ μπουρίκων, ἅτινες πηγαινοέρχονται ἀδιακόπως.

Προχωρῶ ὁλονὲν καὶ τέλος ζαλίζομαι διὰ πρώτην φοράν. Σημειωτέον δέ, ὅτι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν συγκρούεσθε σῶμα πρὸς σῶμα, ἀγκῶνα πρὸς ἀγκῶνα, καὶ πολλάκις κεφαλὴν πρὸς κεφαλὴν μὲ τὸν πρῶτον τυχόντα· πλειστάκις δ' ἐπιταχύνετε τὸ βῆμα καὶ ποιεῖτε ἅλματα σωστικά, ὅπως μὴν εὑρεθῆτε ὑπὸ τοὺς τροχοὺς ἁμάξης τινός, ἢ ὑπὸ τὴν κοιλίαν τινὸς τῶν πολυπληθῶν διερχομένων μπουρίκων, ἐφ' ὧν ἐπιβαίνουσι ἰδίως αἱ προσωποκεκαλυμμέναι ἐκεῖναι πεφημισμέναι ἀραπίναι καὶ αἰσθάνεσθε τὸν στόμαχον βαρὺν ἕνεκα τοῦ μεμολυσμένου ἀέρος.

Προχωρῶ πάντοτε ἕνεκα περιεργίας καὶ τέλος βαρύνομαι νὰ προχωρήσω ἔτι, ἐπὶ τῷ φόβῳ μὴ χάσω πολύτιμον δι' ἐμὲ καιρόν, ἀποκλειστικῶς ἐκεῖ.

Στενὴ πάροδος μοὶ κινεῖ τὴν περιέργειαν, βλέπων πέντε νέας ἀτθίδας εὐθύμως εἰσδυούσας ἐκεῖσε καὶ σταματώσας πρὸ ἑκάστου παροδίου ἄραβος ἐμπόρου, ἐκ τῶν ἐχόντων τὰς πραγματείας των ἐξηπλωμένας πρὸ αὐτῶν ἢ ἐπὶ μικρῶν ξυλίνων τραπεζίων.

Ὁποῖον θέαμα! ὁποῖος πλοῦτος! ὁποία εἰρωνεία! Πρὸ τῶν ἀκαθάρτων καὶ ἐλεεινῶν ἐκείνων ἀνδραπόδων, βλέπετε, ὅ,τι τὰ μουσεῖα, οἱ πολυτάλαντοι λόρδοι, οἱ ἐρασιτέχναι, οἱ θαυμασταὶ τῆς τέχνης, τῆς ἀρχαιότητος καὶ τῆς πολυτελείας ἐπιμελῶς καὶ δι' ἀδρᾶς δαπάνης περισυλλέγουσι καὶ ἐπιτηδείως ἐγκαθιστῶσι ἐντὸς πλουσίων καὶ στερεῶν ἐρμαρίων, ἵνα πώποτε διαφύγωσιν ἐκεῖθεν.

Κειμήλια πλούτου καὶ τέχνης, χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, πασῶν τῶν ἐποχῶν καὶ τῶν ἀνατολικῶν ἰδίως λαῶν, εὑρίσκονται ἐκεῖ προτεταγμένα πρὸς θέαν καὶ πώλησιν. Καὶ παρ' αὐτοῖς ὄζοντας μορφὰς καὶ πόδας, ἐλεεινότητα καὶ ἀκαθαρσίαν, ἀηδίαν κα

ἀπογοήτευσιν! Εἰρωνεία! Πάντοτε πρὸ τοῦ ἐξαισίως καλοῦ, εὐγενοῦς, λαμπροῦ, εὐόσμου, πολυτίμου, ὡραίου καὶ ἐπιθυμητοῦ, τὸ κακόν, βλαβερόν, ἄσημον, ἀηδές, ἀπόζον, ἄσχημον καὶ ἀπογοητευτικόν, συγχρωτισμένον! Τί δηλοῖ τὸ ἀλληλένδετον τοῦτο ἐν τῇ φύσει;

Αἱ ἀτθίδες προμηθεύονται ποικίλα ἀντικείμενα, γελῶσι, ἀστειεύονται καὶ εὐθύμως συνδιαλεγόμεναι, ἀπέρχονται ἐκεῖθεν χωρὶς νὰ λαμβάνωσι ποσῶς ὑπ' ὄψει τὸ ἀηδὲς καὶ ἐξευτελιστικόν.

Ἔκαμα καὶ ἐγὼ μίαν μεταβολὴν καὶ σκεφθείς, ὅτι εἶχον συνδρομητήν τινα παρὰ τῷ κ. Βαφειάδῃ, καπνεμπόρῳ, εὑρισκομένῳ παρά τινι παρόδῳ τῆς ὁδοῦ Μουσκίου, ἐζήτησα παρά τινος ἕλληνος ἐμπόρου τὴν διεύθυνσίν του καὶ μοὶ παρεχώρησεν εὐγενῶς τὸν ὑπάλληλόν του, ὅπως μὲ ὁδηγήσῃ ἐκεῖ.

Μετὰ δέκα λεπτὰ εὑρισκόμην πρὸ τοῦ καταστήματος τούτου, πρὸ τῆς θύρας τοῦ ὁποίου εὑρίσκετο τριακονταπενταετὴς Κύριος εὐτραφὴς, καπνίζων.

— Ὁ κ. Φραντζελαίδης; ἐρωτῶ, αὐτόν, γνωρίζετε ποῦ ἐργάζεται!

— Ἐγὼ εἶμαι, μοὶ ἀπαντᾷ μειδιῶν.

— Πρίντεζης, τῷ λέγω, διευθυντὴς τῆς «Φύσεως».

— Ἔχω εὐχαρίστησιν, σᾶς περιέμενον, μοὶ ἀπαντᾷ, ὁρίσατε, καθήσατε, καὶ μοὶ προσέφερε κάθισμα καὶ τσιγαρέτα ἐν ταὐτῷ.

— Πῶς, τὸ κατάστημα αὐτὸ εἶναι ἰδικόν σας; ἐρωτῶ.

— Ὄχι, εἶναι τοῦ θείου μου.

— Ὁ κ. Φραντζελαίδης ἐγνώριζε τὴν ἔλευσίν μου, διότι εἶχεν ἐγγραφῆ ἐσχάτως συνδρομητὴς τῆς «Φύσεως» καὶ ἐπειδὴ ἐπεθύμει καὶ τοὺς προηγουμένους τόμους τῆς «Φύσεως», τῷ εἶχον γράψει, ὅτι προκειμένου νὰ κατέλθω ὁ ἴδιος εἰς Αἴγυπτον, θὰ τὸν ἔβλεπον προσωπικῶς.

Εἶχε δὲ τόσην εὐχαρίστησιν, ὅτι μὲ ἔβλεπε πλησίον του, ὥστε ἐπροθυμοποιεῖτο διὰ παντὸς τρόπου νὰ μὲ εὐχαριστήσῃ.

Μετ' ὀλίγον μοὶ συνέστησε εἰς τὸν κ. Πατρώνην, τὸν κ. Γερολέμον, Ἀκριβόπουλον καὶ Ἀντωνίου, πάντας συνδρομητὰς τῆς «Φύσεως», καὶ ἐξεπλάγην ἐπὶ τούτῳ.

— Πῶς; εἶπον, εἶναι εὐτύχημα, πάντες ἐργάζονται ἐδῶ πλησίον;

— Ναί, ὅλοι ἔχομεν τὰς ἐργασίας μας πλησίον, καὶ ἅμα λαμβάνομεν τὴν «Φύσιν», σχολιάζομεν τὰ περίεργα καὶ ὡραῖα γραφόμενά σας.

— Καὶ σᾶς ἀρέσει τὸ περιοδικόν μου;

— Πολύ, πολύ, κύριε Πρίντεζη καὶ ἤδη θὰ σᾶς συστήσωμεν καὶ ἄλλους φίλους νὰ ἐγγράψητε συνδρομητάς. Μᾶς ἀρέσει πολὺ καὶ θὰ σᾶς παρακαλέσωμεν μάλιστα νὰ μᾶς προμηθεύσητε καλύμματα διὰ νὰ δέσωμεν τὰ σώματα.

— Εὐχαρίστως, μόλις μεταβῶ εἰς Ἀθήνας θὰ σᾶς στείλω.

— Πῶς σᾶς φαίνεται τὸ Κάϊρον; κύριε Πρίντεζη.

— Ὡραῖον, λαμπρόν, ἀξιοπερίεργον καὶ μαγευτικόν.

— Θὰ μείνετε πολὺ καιρόν;

— Ἄ, ὄχι. μεθαύριον ἀναχωρῶ διὰ τὴν Ἰσμαΐλίαν κ. Πόρτ-Σαΐδ.

— Κρῖμα, ὅπου θὰ μείνετε τόσον ὀλίγον.

Καὶ ὁμολογουμένως, πάντες οὗτοι οἱ κύριοι μὲ κατέθελξαν διὰ τοῦ τρόπου των, τῆς καλῆς των συμπεριφορᾶς καὶ τῶν εὐγενῶν αὐτῶν περιποιήσεων.

Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ εἶχον ἀρκετοὺς συνδρομητάς, ἠρχόμην συχνάκις καὶ τοὺς ἔβλεπον, παρασυρόμενος ὑπὸ τῆς ἐγκαρδίου αὐτῶν εἰλικρινοῦς φιλίας.

Ὅταν πλησιάζετε συχνότερον τοῦ δέοντος φίλον σας τινὰ καὶ ἔλπεσθε πρὸς αὐτὸν ὑπὸ ἀκατανοήτου τινος δυνάμεως, χωρὶς νὰ δύνασθε νὰ ἐξηγήσητε τὸ αἴτιον, μάθετε, ὅτι τοῦτο εἶναι ἀποτελέσμα ἀδόλου φιλίας καὶ εἰλικρινοῦς ἀγάπης, αἵτινες ἀξίζουσι πολὺ περισσότερον καὶ πολὺ καλλίτερον τῆς ἐπιδεικτικῆς καὶ φιλόφρονος συμπεριφορᾶς οἱουδήποτε πολυταλάντου ἢ καὶ μὴ φίλου, ὅστις σᾶς πωλεῖ λέξεις καὶ κινήματα, διὰ τίς οἶδε τίνων ἀνταλλαγῶν.

(ἀκολουθεῖ) **Φ. Π.**

Η ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἦτον ἀγνὴ καὶ ὡραία κόρη ἡ Μαργαρίτα. Μόλις δέκα καὶ ἓξ ἐνιαυτοὺς ἠρίθμει. Οἱ ὡραῖοι καὶ ἐκφραστικοὶ ὀφθαλμοί της, ἡ μέλοινα καὶ πλουσία κόμη της, τὰ λεπτότατα αὐτῆς χαρακτηριστικὰ τῇ ἐδίδον τόσην χάριν καὶ τόσην σεμνότητα, ὁποίαν θὰ ἐζήλευον καὶ αὐτοὶ οἱ μεγάλοι ποιηταὶ τῆς Ἰταλίας, οἱ ὑμνηταὶ τοῦ κάλλους καὶ τῆς ἀρετῆς, τῆς ἀγνότητος καὶ τῆς χάριτος, Δάντης καὶ Πετράρχης. Ἀλλ' ὁ θάνατος ὅστις κατὰ τὸν ἐραστὴν τῆς ὡραίας Λαύρας, *ἁρπάζει πρῶτον τοὺς καλούς*, ἥρπασε τὴν περικαλλῆ παρθένον, μὴ φεισθεὶς οὐδὲ τῶν λυγμῶν καὶ τῆς ὀδύνης τῶν φιλοστόργων γεννητόρων, οὐδὲ τοῦ ἄλγους τῶν συγγενῶν, μηδὲ τῶν δακρύων καὶ τῆς θλίψεως τοῦ προσφιλοῦς Ἐραστοῦ καὶ τῶν ἀγαπητῶν οἰκείων.

Ἀμείλικτος ὁ Χάρων ἔκοψε τὸ χρυσοῦν νῆμα τῆς ζωῆς τῆς Μαργορίτας ἐν σμικροτάτῳ διαστήματι. Ἐξ ἡμέραι ἤρκεσαν εἰς ἐκεῖνον, ὅστις, πιστὸς ἐκτελεστὴς τῶν ἀκατανοήτων βουλῶν τοῦ ἀοράτου Δημιουργοῦ τυγχάνων, ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοῦ κόσμου ὑπάρξεις πολυτίμους καὶ δροσεράς, ἐνῷ διατηρεῖ ἔτι ἐν αὐτῷ ὄντα σαθρὰ καὶ ἄχρηστα, ἓξ ἡμέραι, λέγω, τῷ ἤρκεσαν, ὅπως ὑπερπληρώσῃ τὸ πικρὸν ἐκεῖνο, φεῦ! ποτήριον.

* * *

Ἦτο ῥόδον ἡ Μαργαρίτα καὶ ἔπρεπε νὰ κύψῃ πρὸ τῆς χειρός, ἥτις ἠθέλησε νὰ τὸ δρέψῃ. Βάσκανος ὀφθαλμὸς τὸ ἐφθόνησε. Τίς οἶδε! Ὁ ὀφθαλμός, ἡ χεὶρ ἐκείνη ἦν ἡ ἀόρατος δύναμις, τὸ *πεπρωμένον*!

Τὰ ῥόδα στέφουν τῶν νεονύμφων τὰς κεφαλὰς καὶ τῶν νεκρῶν τὰς κάρας. Ἐξ ἴσου κοσμοῦσι τὰ στήθη τῆς ζωῆς, ὡς τὸν ἐν τῷ φερέτρῳ ψυχρὸν καὶ ἀναίσθητον σωρόν.

Ἡ Μαργαρίτα ὠφειλε νὰ πέσῃ μόλις ἤρξατο νὰ ἐγείρῃ τὴν ὡραίαν της κεφαλὴν καὶ ἀτενίζῃ τῆς νεότητος τὸν πλήρη ἐλπίδων ὁρίζοντα. Ὁ οὐρανὸς ἦτο αἴθριος καὶ ἀκηλίδωτος καὶ λάμπων, ὡς ἐπίσης αἰθρία καὶ ἀκηλίδωτος καὶ λάμπουσα ἦν ἡ ψυχή, ἣν παρέδωκεν ἀμέσως εἰς τὰς χεῖρας ἐκείνου, ὅστις τὴν ἐκάλεσε παρ' αὐτῷ. Ἤδη λευχειμονοῦσα ἀκούει τοὺς ὕμνους τῶν μυριάδων ἀγγέλων καὶ τῶν ἀρχαγγέλων, τῶν Χερουβὶμ καὶ τῶν Σεραφὶμ καὶ τῶν ἄλλων ἀσωμάτων δυνάμεων, ἐνῷ οἱ γονεῖς, συγγενεῖς, οἰκεῖοι τῆς Μαργαρίτας ὀτυγνοί, δυστυχεῖς, μέλανα ἐνδύματα περιβεβλημμένοι θρηνοῦσι, σπαράσσονται, ὀλοφύρονται, ὡς ἄλλος Ἱερεμίας.

* * *

Ὑπάρχει, λέγουσι, τὸ βότανον τοῦ θανάτου, ἡ παραμυθία. Ναί, τοῦτο ἀληθές, πλὴν τοιαῦται πληγαὶ δι' οὐδενὸς φαρμάκου ἐπουλοῦνται καὶ ὅσω καὶ ἂν παρέλθῃ χρόνος ἀείποτε θὰ χαίνωσιν.

Εἰς ὀδύνας παρομοίας ἡ ὑπομονὴ δὲν εἶνε ἱκανὴ νὰ βαλσαμώσῃ τὰς πικρῶς τρωθήσας καρδίας. Ἴσως, ἴσως δυνηθῇ νὰ γλυκάνῃ ἐπ' ὀλίγον τὸν πόνον, νὰ τὸν ἐξαλείψῃ ὅμως οὐδέποτε δύναται. Ἡ χεὶρ τοῦ Θεοῦ τὰ πάντα κατορθοῖ, τὰ πάντα δύναται, ἀλλὰ.... μόνον ἐὰν ἀποδώσῃ ζῶσαν τὴν προσφιλῆ νεκράν, θὰ γλυκάνῃ τελείως τὸν πόνον καὶ θὰ καταπαύσῃ τὸ ἄλγος.

Ἀλλ' εἰς μάτην!

Οἱ νεκροὶ δὲν ἐπανέρχονται ἐν τῇ ζωῇ! Ἡ Μαργαρίτα ἀπέθανε καὶ ἐτάφη. Αἱ χεῖρες, οἱ πόδες, αἱ αἰσθήσεις, ἄξια τῆς ὁμίλης τοῦ Πραξιτέλους καὶ τῆς γραφίδος τοῦ **Dante**, ἀναισθητοῦσι κοιμώμενα τὸν αἰώνιον τοῦ θανάτου ὕπνον. Τὸ δὲ δροσερὸν ἐκεῖνο καὶ ἐλαφρὸν σῶμα καλύπτει ὁ παγετὸς καὶ ὁ βαρὺς τοῦ τάφου χοῦς καὶ ἡ μαρμαρίνη πλάξ, ἐφ' ἧς γράμμασιν ἐσκαλισμένοις γέγραπται:

Ἐνθάδε κεῖται ἡ Μαργαρίτα
ἐτῶν **16!**

Ἐνῶ ὤφειλε νὰ γραφῇ:

Ἡ ἰσχὺς τῆς Εἱμαρμένης!

Κλίνατε τὸν αὐχένα καὶ τὸ γόνυ, ἀναγνῶσται, πρὸ τῶν ἀνεξερευνήτων βουλῶν τοῦ Παντοκράτορος!

Πειραιεὺς **Γ. Α. Πολίτης.**

ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Ὑπῆρξα ὄντως εὐτυχὴς τινὰς ἡμέρας μόνον
ἠσθάνθην πλήρη τῆς ζωῆς τὴν δρόσον τὴν γλυκείαν
πλὴν τώρα ἡ καρδία μου φρικτὸν ἐκπέμπει στόνον
ἀπομακρύνοντα σκληρῶς τὴν πρώην εὐτυχίαν.

Τὸ παρελθὸν ὡς ὄνειρον γλυκὺ ἐναπομένει
τὰ βάσανα, τοὺς στεναγμοὺς νὰ πολλαπλασιάζῃ
τοῦ μέλλοντος τὸ βάραθρον, ὅπερ ἐμπρὸς χαίνει
νὰ ἐνθυμίζῃ πάντοτε, σκληρῶς νὰ μὲ τρομάζῃ.

Ὦ! πορελθὸν γλυκύτατον καὶ ἔαρ τῆς ζωῆς μου
ὦ! παρελθὸν τρισόλβιον, τρισεύδαιμον καὶ θεῖον
θὰ σ' ἐνθυμοῦμαι ἐναργῶς· καὶ μετὰ τῆς πνοῆς μου
θέλεις ταφῇ εἰς τὸ ψυχρὸν μετ' οὐ πολὺ μνημεῖον.

Τὸ μέλλον ἴσως ἀριθμεῖ στιγμὰς τινας καὶ μόνον
διότι σὺ ἀφήρεσας τοῦ βίου τὴν ἰκμάδα
τὸ μέλλον πλέον εἰδεχθές, μεστὸν κλαυθμῶν καὶ πόνων
προαναγγέλλει φοβερὰν παθήσεων πλειάδα.

Σὺ παρελθὸν θ' ἀπολειφθῇς ὡς πλούσιον ταμεῖον
ὑφ' ὅλων τῶν αἰσθήσεων φρουρούμενον ἀγρύπνως
σὺ παρελθὸν ἀπομενεῖς ὁ μυστικός μου δεῖπνος
τὸν θησαυρὸν τοῦ βίου μου ἐντός σου περικλεῖον.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ.

ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΜΥΡΝΗΣ

Ἡ ἵδρυσις τῆς Φιλαρμονικῆς Σμύρνης, κυρίως ὀφείλεται εἰς τὴν Φιλαρμονικὴν Ἀθηνῶν. Μέχρι πρὸ ἑνὸς ἔτους ἐν Σμύρνῃ ὑφίσταντο δύο μουσικοὶ ὅμιλοι, «ὁ Ὀρφεὺς καὶ ὁ Ἀπόλλων» εὐδοκίμως ἤδη προαγόμενοι. Τινὲς ὅμως τῶν Φιλομούσων νέων τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἀντιφιλοτιμούμενοι, συνεσκέπτοντο μίαν ἡμέραν, ὅτι πόλις, οἱα ἡ μεγάλη καὶ ὡραία Σμύρνη, εἶχεν ἀνάγκην ἄλλου τινὸς μουσικοῦ σωματείου, ἐρειδομένου ἐπὶ πράγματος ὑψηλοῦ τὸν σκοπὸν καὶ σταθεροῦ τὰς βάσεις.

Ἡ σκέψις αὕτη ἐγένετο βαθμηδὸν γενικωτέρα, ὅτε αἴφνης ἡ κατὰ πάντα ἀξιόλογος Φιλαρμονικὴ Ἀθηνῶν, ἐκδραμοῦσα τότε μέχρι Κωνσ[πόλεως, διῆλθεν ἐπανερχομένη εἰς Ἀθήνας τῆς πόλεώς μας, δώσασα δύο συναυλίας, τὴν μὲν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ λέσχῃ, τὴν δὲ ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ἀλάμπρας. Αἱ ἐπιτυχίαι κατ' ἀμφοτέρας τὰς συναυλίας ταύτας, αἱ ἐπευφημίαι, καὶ τὰ εὐσταλῆ παραστήματα τῶν μελῶν τῆς Φιλαρμονικῆς Ἀθηνῶν, ἡ Ἑλληνοπρεπὴς συμπεριφορὰ αὐτῶν, κατενθουσίασαν πλέον τοὺς ἡμετέρους νέους, τὴν ἰδίαν δὲ ἐκείνην ἡμέραν, καθ' ἣν τὸ κομψὸν ἀτμόπλοιον Ἶρις ἀπέπλεε τοῦ λιμένος τῆς Σμύρνης, ἐγκλεῖον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ τὴν φιλαρμονικὴν Ἀθηνῶν, ἐτίθεντο αἱ πρῶται ὡραῖαι βάσεις τῆς ἐνταῦθα ὁμωνύμου ἑταιρίας. Ἅμιλλα λοιπὸν καὶ ζῆλος εὐγενὴς εἶνε τὰ πρῶτα ἐλατήρια ἅτινα παρώρμησαν εἰς σύστασιν τοῦ εὐέλπιδος τούτου σωματείου.

Δυσχερὲς ὅμως τὸ ἔργον ὃ ἀνέλαβον, πολλαὶ δὲ δυσκολίαι καὶ ἐμπόδια συνήθη ἐν τοιαύταις περιστάσεσι παρουσιάσθησαν, ἔτι δὲ καὶ ἡ ἐνταῦθα ἐνσκύψασα ἐπιδημία, ἥτις σχεδὸν διεσκόρπισε τὰ εὐάριθμα εἰσέτι μέλη αὐτῆς. «Ἀλλ' οὐκ ἐᾷ με καθεύδειν.....» καὶ οἱ σχόντες τὴν πρωτοβουλίαν ταύτην νέοι ἐκπεπληγμένοι τῶν θριάμβων τῆς Φιλαρμονικῆς Ἀθηνῶν, δὲν ἀπεθαρρύνθησαν, ἀλλὰ διὰ πλείονος ἔτι προθυμίας καὶ ζήλου ἐπεδίωξαν τὸν ἱερὸν σκοπὸν αὐτῶν, καὶ οἱ κόποι των ἐστέφθησαν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Ἱερὸς τῷ ὄντι καὶ μέγας καὶ κοινωφελὴς ὁ ὑπὸ τῆς ἑταιρίας μας ἐπιδιωκόμενος σκοπός, ὅστις προτίθεται:

α'. Τὴν διὰ τῆς καλλιέργειας τῆς Μουσικῆς διάδοσιν αὐτῆς, καὶ μείζονα ἀνάπτυξιν καὶ προαγωγὴν τοῦ μουσικοῦ αἰσθήματος παρ' ἡμῖν.

β'. Τὴν διὰ δημοσίων συναυλιῶν ἀρωγὴν κοινοτικῶν καταστημάτων καὶ τὴν σύστασιν σχολῶν, ἐν ταῖς ὁποίαις δωρεὰν νὰ παρέχηται ἡ μουσικὴ διδασκαλία, ἀλλὰ τοῦτο ὅταν οἱ πόροι αὐτῆς ἐπιτρέψωσι.

Μόλις τεσσαράκοντα καὶ πέντε μέλη ἀπετέλουν τὸ σωματεῖον, ὅταν ἐγένοντο πέρυσιν αἱ πρῶται ἐκλογαὶ τοῦ Διοικητικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, ὅπερ ἀπαρτίζεται ὡς ἑξῆς:

Αον) τοῦ Προέδρου, 2ον) τοῦ Ἀντιπροέδρου, 3ον) Γενικοῦ Γραμματέως, 4ον) τοῦ εἰδικοῦ Γραμματέως, 5ον) τοῦ Ταμίου 6ον) τοῦ Γενικοῦ ἐφόρου καὶ 7ον) τριῶν Συμβούλων. Ἐντεῦθεν ἀκριβῶς ἄρχεται ἡ δρᾶσις τῆς Φιλαρμονικῆς καὶ ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἄριστος οἰωνὸς ἡ ἐπιτυχὴς ἐκλογὴ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Τούτου προΐσταται ὁ κ. Γεώργιος Σαμαράς—Πρόεδρος —ἀκάματος, δραστήριος, εὐπαίδευτος, λίαν ἀγαπώμενος καὶ ἐκτιμώμενος παρὰ πάντων τῶν μελῶν, τῇ συνετῇ δὲ συνεργασίᾳ, τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου, κατώρθωσεν, ἵνα ἐν τάχει ἡ Φιλαρμονική, θέτουσα τὰς πρώτας βάσεις της, ἀποκτήσῃ ἀγαθὴν ὑπόληψιν ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν καὶ ἐξασφαλίσῃ τὴν εὐμένειαν αὐτῶν. Τὴν σήμερον ἐν τῇ Φιλαρμονικῇ καταλέγονται 400 περίπου μέλη τακτικὰ καὶ ἀρωγά! Περιλαμβάνει δὲ δύο τμήματα: τὸ τμῆμα τῆς Φωνητικῆς Μουσικῆς (ὑποδιαιρούμενον εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν καὶ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Μουσικὴν) καὶ τὸ τμῆμα τῆς Ὀργανικῆς Μουσικῆς (δηλονότι τῶν πνευστῶν καὶ ἐγχόρδων ὀργάνων).

Ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι τρὶς τῆς ἑβδομάδος διδάσκεται ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἡμῶν Μουσικὴ δωρεάν, τῆς Διδασκαλίας ἀνατεθείσης ὑπὸ τῆς ἑταιρίας εἰς τὸν ἄξιον μουσικοδιδάσκαλον κ. Φωκαέα, οἱ πλέον δὲ τῶν τεσσαράκοντα ἐπὶ τοῦ παρόντος φοιτῶντες μαθηταί, θ' ἀναδειχθῶσι προΐόντος τοῦ χρόνου ἐπιστήμονες ἱεροψάλται, σπουδαῖον οὕτω ἐφόδιον κεκτημένοι διὰ τὸν ἑαυτῶν βίον. Κατὰ τοῦτο ἡ ἑταιρία εἶνε ἄξια συγχαρητηρίων. Ἐν τοῖς ἄλλοις ἐπίσης τμήμασιν αὐτῆς, δηλαδὴ τῶν πνευστῶν καὶ ἐγχόρδων ὀργάνων καὶ τῆς Φωνητικῆς Εὐρωπ. Μουσικῆς, ἡ διδασκαλία γίνεται καθ' ἑκάστην, ὑπὸ τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν ἱκανωτάτου καὶ ὀτηρηοῦ Μουσικοῦ, τοῦ κ. Josegh Morroni, συμβοηθούντων αὐτὸν καὶ ἄλλων διδασκάλων, ὅστις πολλὰς καὶ μεγάλας καταβάλλει προσπαθείας, ὅπως καὶ τὰ τμήματα ταῦτα κατορθώσωσι νὰ ἐκτελῶσιν ἀπροσκόπτως τὸν προορισμὸν αὐτῶν.

Τῇ 8 δὲ παρελθόντος Μαΐου καὶ ἡμέρᾳ Κυριακῇ ἡ Φιλαρμονικὴ ἑόρτασε τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς ἐπετηρίδα, ἥτις διήρκεσε καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Οὐδέποτε ἐν Σμύρνῃ καλλιτεχνικὴ ἑορτὴ περιεβλήθη τοσαύτην μεγαλοπρέπειαν καὶ ἐπιβλητικώτητα, ὅσην ἡ τῆς α'. ἐπετηρίδος τῆς Φιλαρμονικῆς· σύμπασα ἡ Σμύρνη συμμετέσχε τῆς λαμπρᾶς ταύτης καὶ ἐκτάκτου ἑορτῆς. Κατὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ ἐκδοθὲν πρόγραμμα ὀλίγον πρὸ τῆς 8 1)2 Π. Μ. ὥρας τῆς Κυριακῆς, πάντα τὰ μέλη τῆς φιλαρμονικῆς, ἐκπορευθέντα ἐν σώματι ἐκ τοῦ καταστήματος αὐτῆς, φέροντα ἐπὶ τῆς κομβιοδόχης τὸ σῆμα τῆς ἑταιρίας, ὅπερ εἶνε Τέττιξ ἀργυροῦς ἐν μέσῳ ταινιῶν ἐθνικοῦ χρώματος, μετέβησαν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγ' Γεωργίου, ἔνθα ἐτελέσθη ἐν κατανύξει λειτουργία, ἱερουργοῦντος τοῦ πρώην Ἁγ. Ἐρσεκίου κ. Ἰγνατίου, καθ' ἣν ἔμελψε τὸ ὑπὸ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ κ. Φωκαέως ἐκκλησιαστικὸν τμῆμα τῆς Φιλαρμονικῆς, ἦτο σεμνὸν καὶ συγκινητικὸν ἅμα νὰ ἀκούῃ τις τὰς μελλωδικὰς φωνὰς τῶν μικρῶν ψαλμῶν, λίαν δὲ κατεθέλχθη τὸ πυκνότατον ἐκκλησίασμα.

Τὴν μετὰ μεσημβρίαν ἐδόθη μεγάλη συναυλία ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τὴν ἐπετηρίδος ἐν τῷ καταστήματι τῆς ἑταιρίας, ὅπερ-εἰρήσθω ἐν παρόδῳ—ἦτο λαμπρῶς κεκοσμημένον διὰ σημαιῶν, θυρεῶν καὶ μύρτων, ἀπὸ τοῦ ἐξώστου δέ, ἐκυμάτιζεν ἡ

χρυσοκέντητος σημαία τοῦ σωματείου, ὡραιότατον καὶ λεπτότατον ἔργον τῶν εὐγενῶν Δεσποινίδων Ζωγράφου.

Τὴν κοινὴν προσοχὴν ἐπέσυρεν ὡσαύτως πρόπλασμα τῆς Μούσης Εὐτέρπης τοποθετημένον καταλλήλως ἐν τῇ μαρμαροστρώτῳ αὐλῇ ἐν ὑπερφυσικῷ μεγέθει, κρατούσης λύραν καὶ οἰωνεὶ ᾀδούσης ἐν στάσει ἐξάρσεως μουσικῆς, ἐκπιτυχὲς ἔργον καὶ δῶρον τοῦ ἑρμογλύπτου κ. Ι. Ῥήγου, μέλους τῆς ἑταιρείας.

Ἀκριβῶς τὴν 4 ὥραν ἤρξατο ἡ συναυλία, ἐν μέσῳ ἀπείρου καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἰδίᾳ τοῦ ὡραίου. (Δυστυχῶς ὅμως παρετηρήθη μετὰ λύπης ἡ ἀπουσία τῶν ἐπισήμων ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες καίπερ προσκληθέντες δὲν προσῆλθον).

Τὸ πρόγραμμα ἦτο ποικίλον καὶ τὸ παραθέτω ἐνταῦθα ὡς εἶχε.

1 Ὀθωμανικὸς ὕμνος, ὑπὸ τοῦ χοροῦ τῶν πνευστῶν.
1. Γιατί, ᾆσμα ἐν χορῷ.
3. Ἐμβατήριον, τὰ πρῶτα βήματα, ὑπὸ Μανδολίνων κα Κιθαρῶν.
4. Ἀΐδά, (ἀπάνθισμα) ὑπὸ Μανδολίνων καὶ Κιθάρων.
5. Μαζούρκα Ἑλένη, ὑπὸ τοῦ χοροῦ τῶν πνευστῶν.
6. Φθινόπωρον, ᾆσμα ἐν διῳδίᾳ καὶ χορῷ.
7. Τραβιάτα, (ἀπάνθισμα) ὑπὸ Μανδολίνων καὶ Κιθαρῶν.
8. Λέμβωδία, ᾆσμα ἐν χορῷ.
9. Ἐμβατήριον, Φαληρικαὶ ἀναμνήσεις, ὑπὸ τοῦ χοροῦ τῶν πνευστῶν.

Ἡ ἐπιτυχία ἦτο μεγίστη μέχρι θαυμασμοῦ, ἕκαστον μουσικὸν τεμάχιον διεδέχοντο ζωηρότατα χειροκροτήματα· ἰδίᾳ, ὅμως ἐπέτυχε καὶ ἐθαυμάσθη ὁ ἐκ 50 φωνῶν χορός, οὗ αἱ πρόοδοι ἐν σχετικῶς μικρῷ διαστήματι ὑπῆρξαν ἀνώτεραι τῶν προσδοκιῶν τοῦ κοινοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ διδάσκοντος. Τῶν ᾀσμάτων ἐξαιρετικῶς ἤρεσε καὶ ἐπανελήφθη κατὰ γενικὴν ἀναζήτησιν ἡ Λεμβωδία, ποίησις τοῦ ἐπιμελητοῦ Μουσείου καὶ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Εὐαγ. Σχολῆς, καὶ σύνθεσις Μορρώνη. Τὴν ἑορτὴν ἐπεσφράγισε λογίδριον τοῦ ἀξιολόγου προέδρου κ. Σαμαρᾶ δι' εὐχαριστηρίου εἰς τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα τὸν Ἄνακτα ἡμῶν, ὑπὸ τὴν κραταιὰν Αἰγίδα τοῦ ὁποίου ἀπολαύει θερμῆς προστασίας καὶ ἀρωγῆς πᾶν ἔργον καὶ ἵδρυμα τῶν Μουσῶν.

Καὶ οὕτως ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ἔληξεν ἡ λαμπρὰ αὕτη ἑορτή, καὶ σὺν ταύτῃ τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως ἔτος τῆς Φιλαρμονικῆς· πάντες δὲ οἱ παρευρεθέντες ἀπῆλθον ἀποκομίζοντες ἀρίστας διὰ τὴν Φιλαρμονικὴν ἐντυπώσεις, ἐκ τῶν μυχιαιτάτων τῆς καρδίας των εὐχόμενοι αὐτῇ πορείαν ἐπὶ τὰ πρόσω ἀπρόσκοπτον καὶ πρόοδον μεγάλην. Τὰς εὐχὰς ταύτας δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι θὰ ἐκπέμπῃ, ἀπὸ καρδίας πᾶς ἕλλην φίλος τοῦ καλοῦ καὶ τῆς προόδου· ἰδίᾳ δὲ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἡ Φιλαρμονικὴ Ἑτ. Ἀθηνῶν θὰ περιβάλλῃ διὰ τῆς εὐνοίας καὶ συμπαθείας αὐτῆς, τὴν ἡμετέραν νεαρὰν ἑταιρίαν, ἥτις δύναται νὰ θεωρηθῇ τέκνον ἐκείνης.

Οἱ ἐνταῦθα Φιλαρμονικοί, οὐδὲν ἄλλο σκέπτονται καὶ εὔχονται, ἢ προκόπτοντες καὶ ἀνδρούμενοι ἐν Μουσικῇ, νὰ εὐτυχήσωσιν ἀνταποδίδοντες τὴν ἐπίσκεψιν, νὰ σφίγξωσι τὰς χεῖρας ἐκείνων, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς χώρας, ἐν ᾗ ἄλλοτε ἀντήχουν τόσαι κλασικαὶ ἁρμονίαι.

Σμύρνη, Ἰούνιος 1894

Γ. Σ. Ι.

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΟΝ

Τὸ ἡμέτερον Περιοδικόν, βαθέως συμμεριζόμενον τὴν λύπην, ἣν προξένησεν ὁ θάνατος τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κ. Ἰωάννου Ν. Θαλασσινοῦ καθηγητοῦ τῶν Μαθηματικῶν, **Ἠλία**, τελειοφοίτου τῆς Νομικῆς, συλλυπεῖται αὐτῷ ἐγκαρδίως καὶ εὔχεται τὴν ἐξ ὕψους παραμυθίαν.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 9ῳ ΦΥΛΛΩ ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ

336. Αἴνιγμα. Τὸ γράμμα Κ.

Ἔλυσαν αὐτό, ἡ Δεσποινὶς Βασιλικὴ Μετερνίχου ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ κ. Β. Πουρναρᾶς ἐκ Δημητσάνης, ὁ κ. Β. Προῦσσος ἐκ Πειραιῶς.

337. Αἴνιγμα. Τροφὴ—Ὀροφὴ—ἀφή.—Ἀνάφη—ἀνά—Ἄννα.

Ἔλυσαν αὐτὸ ἡ Δεσποινὶς Βασιλικὴ Μετερνίχου ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ κ. Β Πουρναρᾶς ἐκ Δητητσάνης, καὶ ὁ κ. Προῦσσος ἐκ Πειραιῶς.

Πρόβλημα. 338. τοῦ κ. Κροταλία.

Κεφάλαιον	73, 019, 05
Τὸ τέταρτον	18, 254,76
Τὸ ἕβδομον	10, 331,29
Εἰς τὸν Εὐαγγελ.	44 4,33

Ἔλυσεν αὐτὸ ἡ Δίς. Βασιλικὴ Μετερνίχου ἐξ Ἀθηνῶν

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

343. Αἴνιγμα

Θηρίον εἶμαι πολὺ γενναῖον
Πλὴν πατριάρχης γείνομ' ἑβραίων
Ἀπ' τὸ κεφάλι ἂν χωρισθῶ
Καὶ ἀντιστρόφως ἀναγνωσθῶ.

344. Αἴνιγμα.

Εἶμαι πέλαγος εὐρὺ
Κι' ὅποιος θέλει νὰ μ' εὑρῇ
Εἰς τὸν χάρτην ἂς κυττάξῃ.
Μ' ἂν τὸν τόνον μου ἀλλάξῃ
Καὶ τὴ μέση μ' ἀφαιρέσῃ
Παρευθὺς ἀλλάζω θέσι
Μέσα 'σ ἕνα κόλπο 'κεῖ
Πόλις εἶμ' Ἑλληνική.

345. Αἴνιγμα.

Εἶμαι εἷς ἐκ τῶν θεῶν
Εἰς τὴν γῆν ἐπιφοιτῶν
Εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς
Ἀλλ' ἂν χάσω τὴν καλὴν
Θεϊκήν μου κεφαλὴν
Μέγας εἶμαι μουσικός.

346. Αἴνιγμα.

Μέγα εἰμὶ θηρίον,
ἀλλὰ μὴ φοβηθῆς.
Τὴν κεφαλὴν νὰ κόψῃς,
Ὁμοῦ καὶ τὴν οὐρὰν
Τ' ἀθῶα λείψανά μου
εὐθὺς θὰ ὀσφρανθῇς
Καὶ θ' ἀποκόψῃς μὲ χαράν.

347. Αἴνιγμα.

Τὸ ἓν μου μιὰ ὑπόθεσις
μιὰ αἴσθησις τὸ ἄλλο
Τὸ ὅλον μου σὲ πέλαγος
νησὶ ὄχι μεγάλο.

348. Αἴνιγμα.

Εἶμαι νῆσος ποῦ τὸ πάλαι
βίβλος τις εἶχε γραφῇ
Ἀπὸ τοῦ θεοῦ πιστὸν
Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν μου ἕνα γράμμα ἂν διαγραφῇ
Ἀνυψοῦμε εἰς τὰ νέφη
Τὸ πᾶν κάμνω κινητόν.

Ἄνδρος Γ. Καρυστινάκης.

Σημ. Τῷ πρώτῳ λύτῃ ὅλων τῶν Αἰνιγμάτων τούτων δωρῶ τὴν «Ἀθηναΐδα» τοῦ Φερδ. Γρηγοροβίου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΦΥΣΕΩΣ»

Ἀ. Κ. *Κέρκυραν*. Στείλατε περισεύσαντα φύλλα. Γράφομεν.— Θ. Δ. Κ. *Ληξούριον*. Συνδρομαὶ μετ' ἐπιστολῆς ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν πολύ. — Γ. Ν. *Καρλόβασι*. Ἐπιστολὴ καὶ τρεῖς συνδρομαὶ ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν, ἀναμένομεν καὶ λοιπάς. — Γ. Π. *Βανελῆν Κύπρου*. Ἐλήφθησαν. Ἔχει καλῶς. Εὐχαριστοῦμεν δι' εὐγενῆ προθυμίαν σας καὶ ἀναμένομεν.—Χ. Β *Κορόσκον*. Συνδρομή σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀπόδειξις ἐν παρόντι φύλλῳ.—Α.Α. *Χελουάν*. 30 φρ. ἐλήφθησαν Εὐχαριστοῦμεν.—Γ. Β. *Κάϊρον*. Πρὸς 10 φρ. ἕκαστον, προπληρωτέα. Ταχυδρομικὰ 1 φρ. —J. B. Beni-Souef. Ἐπιστολὴ καὶ τοκομερίδια ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἐγράψαμεν. — Σ. Κ. *Κάϊρον*. Ἐπιστολὴ σας καὶ 36 φρ. ἐλήφθησαν καὶ εὐχαριστοῦμεν. Ἐγράψαμεν. — Π. Β *Βαρώσια*. Εὐχαριστοῦμεν δι' εὐγενῆ αἰσθήματά σας Σᾶς ἐγράψαμεν ταχυδρομικῶς.—Ι. Σ. *Ἄνδρον*. Δελτάριον ἐλήφθη. Ἔχει καλῶς, ἀναμένομεν συντόμως Ἀπόδειξιν Κορθίου εἰσπράξατε διὰ φύλακός σας. — Α. Γ. *Χαλκίδα*. Εὐχαριστοῦμεν καὶ ἀναμένομεν ἀποτέλεσμα ἐνεργειῶν σας Φύλλον ἀρ 10 ἀπεστάλη ὑμῖν. — Π. Μ *Ζίφταν*. Ἀντίτιμον βιβλίου ἐλήφθη καὶ ἀπεστάλη ὑμῖν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα. — Γ. Φ. *Μεσσήνην*. Ἐπιστολὴ μὲ ἀντίτιμον φύλλων ἐλήφθη. Σᾶς ἀπεστείλαμεν αὐτὰ προχθές.— Κ. Α. *Μεσολόγγιον* Συνεστημένη ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν —Δ. Σ. *Ζάκυνθον*. Ἐπιστολή σας μὲ περιεχόμενα ὡς καὶ 18 δρ ἐλήφθησαν. Γράφομεν.

ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΕΙΟΝ ΚΑΙ ΧΡΥΣΟΧΟΕΙΟΝ

Α. ΜΕΛΙΣΣΙΝΟΥ

Ἀθῆναι, ὁδὸς Αἰόλου, ἀριθ. 103.

Πωλοῦνται καὶ κατασκευάζονται παντὸς εἴδους ὡρολόγια. Ἐπιδιορθοῦνται δὲ καὶ ἐπισκευάζονται δι' εἰδικοῦ τεχνήτου καὶ παντὸς εἴδους κοσμήματα εἰς τιμὰς μετριωτάτας καὶ ἐκτὸς παντὸς συναγωνισμοῦ.

Εὐθηνία, τέχνη, ἑτοιμότης καὶ ἀκρίβεια.

Συνιστᾶται ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς ἡμετέρους συνδρομητάς.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ